21 ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ
ΚΟΜΜΑΤΟΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

ΘΕΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΓΙΑ ΤΟ 21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

**Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.
ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ - ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ.
Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ.
ΟΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΚΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΙ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ**

ΦΛΕΒΑΡΗΣ 2021

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΔΙΕΘΝΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1 Στο διάστημα που μεσολάβησε από το 20ό Συνέδριο του Κόμματος, οξύνθηκε η βασική αντίθεση κεφαλαίου - εργασίας, ενισχύθηκε η ανισομετρία ανάμεσα στα καπιταλιστικά κράτη.

Διευρύνεται αντικειμενικά το χάσμα ανάμεσα στον πλούτο που συγκεντρώνεται σε μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους και τη σχετική και απόλυτη φτώχεια την οποία βιώνει η πλειοψηφία των εργαζομένων.

Οι νέες τεχνολογικές δυνατότητες, που παρουσιάζονται ως «4η βιομηχανική επανάσταση», αντί να απελευθερώνουν τους εργαζόμενους, αντί να αξιοποιούνται για τη διευρυνόμενη ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών, γίνονται στα χέρια του κεφαλαίου εργαλείο για ένταση της εκμετάλλευσης.

Μια σειρά από στοιχεία βεβαιώνουν την αύξηση ορισμένων εκδηλώσεων του παρασιτισμού του συστήματος (ναρκωτικά, πορνεία, εγκληματικότητα κ.ά.).

Τα προηγούμενα χρόνια αναδείχτηκαν ιδιαίτερα οι αρνητικές επιπτώσεις της καπιταλιστικής ανάπτυξης στο περιβάλλον.

Οι ιμπεριαλιστικές συγκρούσεις και οι πόλεμοι ενίσχυσαν τις προσφυγικές ροές.

Όλες αυτές οι εξελίξεις πιστοποιούν ότι ο καπιταλισμός είναι ένα σύστημα ιστορικά ξεπερασμένο, επιβεβαιώνουν ότι, παρά τον αρνητικό συσχετισμό δυνάμεων, η εποχή μας είναι εποχή περάσματος από τον καπιταλισμό στον σοσιαλισμό - κομμουνισμό.

Η εκδήλωση της νέας βαθιάς διεθνούς οικονομικής κρίσης και η φανερή αδυναμία των δημόσιων συστημάτων Υγείας στην αντιμετώπιση της πανδημίας στα ιμπεριαλιστικά κέντρα φωτίζουν τη σήψη και τις οξύτατες αντιθέσεις του καπιταλιστικού συστήματος, παρά την επέκτασή του μετά τη νίκη της αντεπανάστασης στα τέλη του 20ού αιώνα.

Η αύξηση της μακρόχρονης ανεργίας και του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης, η ενίσχυση της τάσης σχετικής και απόλυτης εξαθλίωσης, η αδυναμία αξιοποίησης των σύγχρονων επιστημονικών δυνατοτήτων προστασίας της υγείας των λαϊκών δυνάμεων, των μορφωτικών αναγκών τους κ.ά., αναδεικνύουν την όξυνση της βασικής αντίθεσης ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία και γενικότερα του συνόλου των κοινωνικών αντιθέσεων.

Στο έδαφος της νέας διεθνούς κρίσης δυναμώνει ο ανταγωνισμός μεταξύ ιμπεριαλιστικών συμμαχιών, αλλά και μεταξύ καπιταλιστικών κρατών στο εσωτερικό των συμμαχιών, για τον έλεγχο των αγορών, των ενεργειακών πηγών και των δρόμων μεταφοράς, διαμορφώνοντας εστίες κινδύνου πολεμικής αναμέτρησης από την Ανατολική Μεσόγειο, την Αφρική, τη ΝΑ Ασία έως την Αρκτική.

Τα χρόνια που πέρασαν έγινε φανερό ότι συσσωρεύεται δυσαρέσκεια που πολλές φορές εκφράζεται με ξεσπάσματα λαϊκής οργής και αγανάκτησης ακόμα και σε ισχυρά καπιταλιστικά κράτη. Ως τέτοια μπορούμε να σημειώσουμε τις απεργίες και κινητοποιήσεις ενάντια στην πολιτική Μακρόν, στη Γαλλία, τις διαδηλώσεις με αφορμή τη δολοφονία του Φλόιντ, στις ΗΠΑ. Στο βαθμό, βεβαίως, που δεν υπάρχει συγκροτημένο κομμουνιστικό κόμμα, εργατικό –ταξικά προσανατολισμένο κίνημα– κυριαρχούν ο αποπροσανατολισμός και η ενσωμάτωση σε ανταγωνιζόμενους σχεδιασμούς τμημάτων

της αστικής τάξης. Αυτοί οι ανταγωνισμοί εκφράστηκαν και πρόσφατα με την υποκινούμενη από δυνάμεις του Ντ. Τραμπ εισβολή στο Καπιτώλιο της Ουάσιγκτον, με αφορμή την κυβερνητική εναλλαγή στις ΗΠΑ. Η λεγόμενη «επιστροφή στην ομαλότητα» δεν πρόκειται να αντιμετωπίσει αυτούς τους ανταγωνισμούς, ούτε πολύ περισσότερο τα οξυμένα προβλήματα που βιώνουν τόσο ο αμερικανικός λαός όσο και οι λαοί όλου του κόσμου, εξαιτίας της πολιτικής διαχρονικά όλων των κυβερνήσεων των ΗΠΑ, Ρεπουμπλικανών και Δημοκρατικών. Παρ' όλα αυτά, οι λαϊκές κινητοποιήσεις σε μια σειρά καπιταλιστικά κράτη δεν πρέπει να υποτιμηθούν ως στοιχεία που φανερώνουν δυνατότητες για την ανάπτυξη του εργατικού - λαϊκού κινήματος στο μέλλον.

Η ΝΕΑ ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ

2 Το 2020 εκδηλώθηκε με σχετικό συγχρονισμό η νέα διεθνής οικονομική κρίση, που παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερο βάθος από την προηγούμενη του 2008 - 2009, το μεγαλύτερο μεταπολεμικά.

Στις αστικές αναλύσεις προβάλλεται ως βασική αιτία της η αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού (με μέτρα γενικού ή περιορισμένου lockdown), η οποία πράγματι οδήγησε σε απότομη περιστολή παραγωγικών, μεταφορικών και άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων. Ασφαλώς η πανδημία έπαιξε ρόλο στον χρόνο και στο βάθος εκδήλωσης της κρίσης, όμως δεν ήταν η αιτία της. Λειτούργησε σαν καταλύτης, σαν ένα πρόσθετο χειρόφρενο στην κίνηση της διεθνούς οικονομίας που είχε ήδη επιβραδυνθεί.

Η επιβράδυνση που εμφανίστηκε ήδη το 2019 ανέδειξε το μεγάλο μέγεθος υπερσυσσωρευμένου κεφαλαίου, το οποίο δεν μπορούσε να ανακεφαλαιοποιηθεί, να επενδυθεί, διασφαλίζοντας ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους.

Γενικότερα στη δεκαετία που ακολούθησε την προηγούμενη διεθνή κρίση του 2008 - 2009, ελάχιστες καπιταλιστικές οικονομίες πέρασαν σε επίπεδο ανάπτυξης μεγαλύτερο από εκείνο προ της κρίσης.

Η συγκεκριμένη αντιμετώπιση της πανδημίας, παρά τις επιμέρους διαφορές μεταξύ των καπιταλιστικών κρατών, έχει παντού αντιλαϊκό ταξικό πρόσημο. Τα συγκεκριμένα περιοριστικά μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας (πλήρους ή μερικού lockdown), οι αρνητικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες καθορίζονται απ' τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής.

Η θλιβερή κατάσταση των δημόσιων συστημάτων Υγείας (ουσιαστικά ελλείψει κρατικής Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, προβλήματα υποδομών, αριθμού ΜΕΘ, ελλείψεων προσωπικού κ.λπ. στα κρατικά νοσοκομεία), τα μεγάλα προβλήματα στον τομέα της πρόληψης της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, ο χαμηλός βαθμός προστασίας του ίδιου του υγειονομικού προσωπικού δεν αποτελούν αναπόφευκτα φυσικά φαινόμενα, αλλά αποτέλεσμα της αστικής πολιτικής στήριξης της καπιταλιστικής κερδοφορίας. Η ενίσχυση της εμπορευματοποίησης των υπηρεσιών της Υγείας και του Φαρμάκου χαρακτηρίζει το σύνολο των καπιταλιστικών κρατών.

Η αστική πολιτική προσπαθεί μάταια να βρει τη «χρυσή τομή» ανάμεσα στη λήψη αυστηρών υγειονομικών μέτρων και στη στήριξη της ανάκαμψης της καπιταλιστικής οικονομίας. Παράλληλα, οξύνεται ο ανταγωνισμός ομίλων και ιμπεριαλιστικών κέντρων σχετικά με την παγκόσμια αγορά των εμβολίων και των φαρμάκων καθώς και στο πλαίσιο γεωπολιτικών αντιπαραθέσεων.

ΑΝΙΣΟΜΕΤΡΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΞΥΝΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

3 Η ανισόμετρη εκδήλωση της κρίσης και των συνεπειών της επιδρά στην αλλαγή του συσχετισμού και οξύνει τις αντιθέσεις τόσο ανάμεσα στις ιμπεριαλιστικές συμμαχίες και καπιταλιστικά κράτη όσο και στο εσωτερικό της ΕΕ και ιδιαίτερα της Ευρωζώνης.

Οξύνεται η διαπάλη για τον έλεγχο αγορών, ενεργειακών πηγών και θαλάσσιων δρόμων μεταφοράς εμπορευμάτων από την Ανατολική Μεσόγειο μέχρι τη Θάλασσα της Νότιας Κίνας. Δυναμώνουν κι επεκτείνονται οι εστίες κινδύνου ενός ευρύτερου ιμπεριαλιστικού πολέμου.

Οι εξελίξεις δείχνουν ότι σήμερα ενισχύεται αντικειμενικά η δυνατότητα της Κίνας να απειλήσει την πρωτοκαθεδρία των ΗΠΑ στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα τα επόμενα χρόνια. Αυτή η δυναμική αποτυπώνεται και με την υποχώρηση του μεριδίου των ΗΠΑ και τη σημαντική αύξηση του μεριδίου της Κίνας στο Παγκόσμιο Προϊόν την περίοδο 2000 - 2020.

Την τάση αλλαγής συσχετισμού σε βάρος των ΗΠΑ αποτυπώνει και η θεαματική αύξηση του εμπορικού ελλείμματος των ΗΠΑ στο διμερές εμπόριο με την Κίνα (την περίοδο 1985 - 2019).

Πάνω σ' αυτό το έδαφος, τη διετία 2018 - 2019 κλιμακώθηκε ο «εμπορικός πόλεμος» των δύο χωρών, με τις ΗΠΑ να επιβάλλουν αυξημένους δασμούς σε κινεζικά εμπορεύματα αξίας 200 δισ. δολαρίων και η Κίνα να επιβάλλει δασμούς σε αμερικανικά εμπορεύματα αξίας 60 δισ. δολαρίων. Οι ΗΠΑ δίνουν ιδιαίτερο βάρος στον στόχο να μην απολέσουν την υπεροχή στο επίπεδο της νέας τεχνολογίας και ταυτόχρονα του περιορισμού της εξάπλωσης της Κίνας σε αυτόν τον κλάδο, που θα σημάνει ταυτόχρονα ενίσχυση της πολιτικής επιρροής της (π.χ. η εντεινόμενη προσπάθεια αποκλεισμού της Κίνας από τα δίκτυα 5G στην Ευρώπη). Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση των ΗΠΑ, αξιοποιώντας και την τεράστια μείωση φορολογίας του κεφαλαίου, έκανε έκκληση σε αμερικανικά μονοπώλια νέων τεχνολογιών που δρουν στην Κίνα να την εγκαταλείψουν ή να επαναπατριστούν στις ΗΠΑ, ενώ κάνει προσπάθειες να εμποδίσει την επέκταση της Κίνας με το σχέδιο του «Δρόμου του Μεταξιού» και τις επενδύσεις της σε άλλα κράτη.

Οι εκατέρωθεν κυρώσεις, οι προσπάθειες για αλλαγές στη διεθνή εφοδιαστική αλυσίδα και για μείωση της αλληλεξάρτησης των οικονομιών ΗΠΑ - Κίνας επιδρούν αρνητικά στο διεθνές εμπόριο και συνέβαλαν στην εκδήλωση της νέας κρίσης.

Παράλληλα, ενισχύονται, όχι μόνο στις ΗΠΑ αλλά και στην ΕΕ, οι τάσεις προστατευτισμού, με τις σαφείς προτροπές της προέδρου της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν προς τα κράτη - μέλη να προστατεύσουν τους ευρωπαϊκούς ομίλους από προσπάθεια επιθετικών εξαγορών από ξένους ομίλους στη διάρκεια της κρίσης, ιδιαίτερα ομίλους στρατηγικής σημασίας.

Σημειώνεται επιδείνωση των σχέσεων ΗΠΑ - Γερμανίας με επιβολή εκατέρωθεν εμπορικών κυρώσεων κι ένταση των διαφωνιών σε μεγάλη βεντάλια θεμάτων (γερμανική ενεργειακή συνεργασία με τη Ρωσία, μικρή συμμετοχή της Γερμανίας στις πολεμικές δαπάνες του ΝΑΤΟ, στάση έναντι του Ιράν κ.ά.). Γενικότερα, οξύνεται ο ανταγωνισμός της ΕΕ με τις ΗΠΑ και τη Βρετανία. Η συμφωνία ΕΕ - Βρετανίας για το Brexit θα οξύνει τον ανταγωνισμό στον χρηματοπιστωτικό τομέα στην Ευρώπη, αφού περιορίζεται βασικά στη διακίνηση εμπορευμάτων. Παράλληλα, αντανακλά τις πιέσεις που ασκούνται για την επί-

τευξη συμβιβασμών, που θα ισχυροποιήσουν τον ευρωατλαντικό άξονα, στον αντίποδα της δυναμικής της Κίνας. Αυτές οι πιέσεις θα αυξηθούν μετά τη νίκη των Δημοκρατικών στις εκλογές στις ΗΠΑ.

Η αλλαγή του διεθνούς συσχετισμού προς όφελος της Κίνας τροφοδοτεί αντίρροπες τάσεις αναθέρμανσης των αμερικανογερμανικών σχέσεων κι ενίσχυσης της συνοχής της ευρωατλαντικής συμμαχίας. Η αύξηση των οικονομικών κυρώσεων και της πίεσης προς τη Ρωσία, η οποία βρίσκεται επίσης στη φάση εκδήλωσης της καπιταλιστικής κρίσης, αποτελεί έκφραση αυτής της τάσης. Και στο ζήτημα της στάσης απέναντι στη Ρωσία και την Κίνα εκφράζονται διαφορετικές τοποθετήσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που δυσκολεύουν τη διαμόρφωση μιας σταθερής ενιαίας θέσης. Ωστόσο, η Κίνα αναδεικνύεται πλέον αντικειμενικά στον σημαντικότερο εμπορικό εταίρο της ΕΕ, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την πρόσφατη επενδυτική κι εμπορική συμφωνία ΕΕ - Κίνας.

Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

4 Οι αντιθέσεις των κρατών - μελών της ΕΕ που γεννά ο ανταγωνισμός των μονοπωλιακών ομίλων τους, των αστικών τους τάξεων, οξύνονται λόγω:

α) Της επίδρασης του νόμου της ανισόμετρης ανάπτυξης τόσο στο εσωτερικό της ΕΕ όσο και σε σχέση με τις ΗΠΑ, την Κίνα, την Ιαπωνία.

Η ενίσχυση της θέσης της Γερμανίας έναντι της Γαλλίας και της Ιταλίας, που είχε καταγραφεί στην προηγούμενη φάση της ανισόμετρης καπιταλιστικής ανάπτυξης, αυξήθηκε ακόμα περισσότερο στη φάση ανισόμετρης εκδήλωσης της νέας κρίσης και των συνεπειών της στην Ευρωζώνη και συνολικά στην ΕΕ. Οι διαφορές σχετικά με τη μεταβολή του ΑΕΠ, τις εξαγωγές και την παραγωγικότητα επιβεβαιώνουν αυτό το συμπέρασμα.

β) Της αντικειμενικής διαφοράς στη δημοσιονομική κατάσταση και στα προβλήματα διαχείρισης του κρατικού χρέους και του ετήσιου ελλείμματος, που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι αστικές κυβερνήσεις των κρατών - μελών, για να διασφαλίσουν την ικανοποιητική στήριξη των μονοπωλιακών ομίλων τους στη φάση της κρίσης.

Δοκιμάζονται, αφενός η αντοχή της Γερμανίας να επωμιστεί το κύριο βάρος του κοινού δανεισμού της ΕΕ χωρίς να υποστεί απώλειες στην οικονομική ισχύ της, αφετέρου οι εξαιρετικά περιορισμένες δυνατότητες της Ιταλίας και άλλων υπερχρεωμένων κρατών να σηκώσουν το βάρος νέων δανείων, σε συνδυασμό με την επιδείνωση των όρων ανταγωνιστικότητάς τους στο εσωτερικό της ΕΕ.

γ) Των εναλλακτικών λύσεων που γεννά πλέον η αλλαγή του διεθνούς συσχετισμού (η δυναμική άνοδος της Κίνας, η όξυνση των σχέσεων ΗΠΑ - Γερμανίας, το Brexit κ.λπ.) για τις αστικές κυβερνήσεις. Τμήματα των αστικών τάξεων κρατών, όπως της Ιταλίας, που διαπιστώνουν ότι αποκομίζουν λιγότερα συγκριτικά οφέλη από τη συμμετοχή στην ενιαία αγορά της ΕΕ και στο Ευρώ, εξετάζουν αλλαγές στην ιεράρχηση των διεθνών συμμαχιών τους.

Το σύνολο των προαναφερόμενων αντικειμενικών παραγόντων, που ενισχύουν τις φυγόκεντρες δυνάμεις της Ευρωζώνης, δεν αναιρεί τα υπαρκτά οφέλη που ακόμα αντλούν οι αστικές τάξεις των κρατών - μελών της ΕΕ από τη μεγάλη ενιαία ευρωενωσιακή αγορά στον διεθνή ανταγωνισμό με τα άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα.

5 Αυτή η αντιφατικότητα που χαρακτηρίζει αντικειμενικά την πορεία της Ευρωζώνης και της ΕΕ αντανακλάται και στις αποφάσεις της Κομισιόν. Η ΕΕ αποφάσισε, για πρώτη φορά, να προχωρήσει σε κοινό δανεισμό για να στηρίξει σχέδια μεγάλης κρατικής παρέμβασης για την ανάκαμψη της καπιταλιστικής οικονομίας σε όλα τα κράτη - μέλη μέσω της συγκρότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης.

Επίσης αποφάσισε να αναστείλει την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας την περίοδο 2020 - 2021 και να διαθέσει όχι μόνο δάνεια αλλά και επιχορηγήσεις στα κράτη - μέλη.

Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ακολουθεί χαλαρή πολιτική και στηρίζει τους τραπεζικούς ομίλους με ένα γιγαντιαίο πρόγραμμα «ποσοτικής χαλάρωσης».

Η αντοχή του σχετικού συμβιβασμού της Συνόδου Κορυφής θα δοκιμαστεί από την αυξανόμενη απόκλιση συμφερόντων των αστικών τάξεων των κρατών - μελών της ΕΕ. Ιδιαίτερα η αυξανόμενη απόκλιση Γερμανίας - Ιταλίας φωτίζει το αντικειμενικό πρόβλημα συνοχής, που παρουσιάζει ο σκληρός πυρήνας της Ευρωζώνης. Μια προσωρινή συμφωνία φθηνότερου δανεισμού των υπερχρεωμένων και οικονομικά ασθενέστερων κρατών - μελών δεν εξαλείφει τους αντικειμενικούς παράγοντες της ανισομετρίας, αλλά προσωρινά συγκρατεί τις φυγόκεντρες τάσεις στην Ευρωζώνη.

Μέχρι την εκδήλωση της νέας κρίσης, η Γερμανία απέρριπτε σταθερά τις προτάσεις για ουσιαστική χαλάρωση της περιοριστικής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, επικαλούμενη τους κινδύνους που θα απέρρεαν για τη σταθερότητα του ευρώ και την αξιοπιστία του ως διεθνούς αποθεματικού νομίσματος. Ακόμα πιο έντονη ήταν η άρνησή της σε κάθε πρόταση κοινού δανεισμού, «αμοιβαιοποίησης του χρέους» και παροχής επιδοτήσεων στα υπερχρεωμένα κράτη - μέλη.

Η σχετική προσαρμογή της γερμανικής θέσης (που επέτρεψε τον συμβιβασμό της Συνόδου Κορυφής της ΕΕ) έγινε κυρίως για να αποφευχθεί ένας νέος κλονισμός της ΕΕ μετά από το Brexit. Έγινε για να αποφευχθεί ένας κλονισμός της συνοχής της ίδιας της Ευρωζώνης και της δυναμικής του ευρώ, αφού κάτι τέτοιο θα επιδρούσε άμεσα αρνητικά στην οικονομική της ισχύ και στις εξαγωγές της Γερμανίας. Ταυτόχρονα, η Γερμανία αξιοποίησε την πίεση της συμμαχίας των «φειδωλών κρατών», για να περιορίσει την αρχική πρόταση επιχορηγήσεων των κρατών - μελών και κυρίως για να επιβάλει τους όρους της στα επόμενα βήματα για την οικονομική και πολιτική ενοποίηση της ΕΕ.

6 Η απόφαση της ΕΕ να προχωρήσει, για πρώτη φορά, σε κοινό δανεισμό για να δώσει επιδοτήσεις σε κράτη - μέλη αποτελεί βήμα προς την κατεύθυνση εμβάθυνσης της ενοποίησης της ΕΕ.

Η συμφωνία για τη συγκρότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης εντάσσεται μέσα σε αυτό το πλαίσιο.

Η Γαλλία και η «Συμμαχία των κρατών του Νότου» το προβάλλουν ήδη ως ένα ιστορικό βήμα προόδου απέναντι στις αντιδραστικές θέσεις της «Συμμαχίας των φειδωλών του Βορρά». Η Γερμανία προβάλλει τον συμβιβασμό ως μια προσωρινή προσαρμογή για την αντιμετώπιση μιας μεγάλης έκτακτης ανάγκης, που δεν συνιστά ριζική αλλαγή γραμμής πλεύσης.

Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται για πορεία σε αντιδραστική κατεύθυνση. Κάθε βήμα που ενισχύει τη συνοχή της ιμπεριαλιστικής συμμαχίας της ΕΕ ενισχύει τον πραγματικό αντίπαλο των εργαζομένων, τη δικτατορία του κεφα-

λαίου. Εμβάθυνση της ενοποίησης της ΕΕ σημαίνει ενίσχυση των ενιαίων μηχανισμών για την εφαρμογή ενιαίων αντιδραστικών κατευθύνσεων σε βάρος των λαών.

Οι διαδικασίες που προβλέπονται για την έγκριση πληρωμών, τόσο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης όσο και στο Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (επταετής προϋπολογισμός της ΕΕ), ενισχύουν τους μηχανισμούς εποπτείας και πίεσης για την πλήρη συμμόρφωση των κρατών - μελών με τις κατευθύνσεις της ΕΕ. Η εποπτεία για υπερχρεωμένα κράτη - μέλη, όπως η Ελλάδα, θα γίνει πολλαπλή. Δίπλα στο «ευρωπαϊκό εξάμηνο» θα προστεθεί ένας μηχανισμός διαρκούς αξιολόγησης του προγράμματος μεταρρυθμίσεων και δεσμεύσεων. Αυτός θα αποφασίζει αν θα αποδεσμεύονται ή θα παγώνουν τα κονδύλια των περιβόητων επιδοτήσεων.

Η ΑΣΤΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΚΡΙΣΗΣ

7 Για να στηρίξουν την ανάκαμψη της καπιταλιστικής οικονομίας, τα αστικά επιτελεία σε ΗΠΑ, ΕΕ, Ιαπωνία προχωρούν σε μεγάλη κρατική παρέμβαση, αξιοποιώντας προτάσεις του κεϊνσιανισμού. Ακολουθούν επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, δηλαδή αύξηση των κρατικών δαπανών, κυρίως για την άμεση ενίσχυση των επιχειρηματικών ομίλων, αλλά και σε μια προσπάθεια προσωρινής «άμβλυνσης» των πιο οξυμένων συνεπειών της κρίσης σε λαϊκές δυνάμεις. Αυτή σχετίζεται με ανοχή στην αύξηση του κρατικού χρέους, δηλαδή συνοδεύεται από πιο χαλαρή νομισματική πολιτική.

Από την ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία τονίζεται η ανάγκη σταθερής επιστροφής στις περισσότερες υποδείξεις κεϊνσιανής διαχείρισης, που προβάλλεται ως η προοδευτική, φιλολαϊκή απάντηση στον νεοφιλελευθερισμό, στον οποίο εξάλλου χρεώνουν την ευθύνη για την εκδήλωση της κρίσης.

Η αλήθεια είναι ότι, αφενός στο έδαφος κεϊνσιανού τύπου διαχείρισης είχαν εκδηλωθεί καπιταλιστικές οικονομικές κρίσεις στο β΄ μισό του 20ού αιώνα, αφετέρου ορισμένες επεκτατικές κεϊνσιανές προτάσεις και οι κατευθύνσεις χαλαρής νομισματικής πολιτικής δεν είχαν εξαφανιστεί από το προηγούμενο μείγμα αστικής διαχείρισης.

Μετά τη διεθνή κρίση του 2008 - 2009 η ΕΚΤ και πολύ περισσότερο η αμερικανική FED ακολούθησαν πολιτική «ποσοτικής χαλάρωσης» για τη στήριξη των τραπεζικών ομίλων. Δόθηκε η δυνατότητα στις κυβερνήσεις των κρατών - μελών της ΕΕ να εκδίδουν ομόλογα που αγόραζαν οι τραπεζικοί όμιλοι, απορροφώντας στην ουσία δανειακά κεφάλαια από την ΕΚΤ με εξαιρετικά ευνοϊκό επιτόκιο.

Στη συνέχεια, ήρθε στο προσκήνιο η πρόταση για «Πράσινο New Deal». Αρχικά κατατέθηκε το 2019 ως ψήφισμα στο Κογκρέσο των ΗΠΑ από την «αριστερή πτέρυγα των Δημοκρατικών». Παράλληλα, προωθήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η «Νέα Πράσινη Συμφωνία» στο όνομα της προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, ώστε να διαμορφωθεί μια προσωρινή κερδοφόρα διέξοδος επενδύσεων για το υπερσυσσωρευμένο κεφάλαιο. Στην ουσία, η συγκεκριμένη πρόταση, διασφαλίζει με τη μεγάλη κρατική παρέμβαση, αφενός τη διαμόρφωση κινήτρων με τη χρηματοδότηση νέων επενδύσεων στους τομείς της Ενέργειας, των Μεταφορών και των συγκοινωνιών, της μεταποίησης και του αγροτικού τομέα σε συνδυασμό με την ενίσχυση του ψηφιακού εκσυγχρονισμού της οικονομίας και αφετέρου

την ελεγχόμενη απαξίωση κεφαλαίου (π.χ. κλείσιμο λιγνιτικών σταθμών, απόσυρση συμβατικών αυτοκινήτων, αλλαγή ενεργειακών δικτύων).

Η επεκτατική δημοσιονομική πολιτική, η μεγαλύτερη κρατική παρέμβαση, φορτώνει ξανά με διαφορετικό τρόπο τα βάρη στις πλάτες του λαού. Ο λαός καλείται να αποπληρώσει τα νέα δάνεια και να σηκώσει τα βάρη των ζημιογόνων ιδιωτικών επιχειρήσεων στην περίπτωση προσωρινής ή μερικής κρατικοποίησής τους ή και το αντίστροφο, ιδιωτικοποίησης ή περιορισμού της κρατικής συμμετοχής, φορτώνοντας όμως τα βάρη στο Δημόσιο.

Στο όνομα της «προστασίας της απασχόλησης» προωθείται η πολιτική φθηνότερης εργατικής δύναμης με τη μετατροπή των συμβάσεων από πλήρους σε μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης, τη μείωση του χρόνου εργασίας με μείωση των αποδοχών και την παραπέρα ελαστικοποίησή του, που φέρνει εντατικοποίηση της εργασίας, αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσής της.

Στο ίδιο πλαίσιο, επεκτείνεται η δυνατότητα μονομερούς επιβολής του αντεργατικού πλαισίου της τηλεργασίας, που σε αρκετές περιπτώσεις καταργεί στην πράξη τον διαχωρισμό ελεύθερου κι εργάσιμου χρόνου.

Τα νέα αντεργατικά μέτρα, που ουσιαστικά μειώνουν τους μισθούς, διευκολύνουν παραπέρα τις απολύσεις, κατεδαφίζουν τα ασφαλιστικά δικαιώματα, προβάλλονται στην αρχή ως έκτακτα και μονιμοποιούνται στη συνέχεια. Έτσι, εδραιώνεται η πολιτική πλήρους ανταποδοτικότητας κι ενίσχυσης του «ιδιωτικού πυλώνα» στο ασφαλιστικό σύστημα.

Μια πολιτική προσαρμογής στο νέο επίπεδο παραγωγικότητας χωρίς συνολική βελτίωση του εργατικού εισοδήματος και διαχείρισης της ακραίας φτώχειας, δηλαδή να μη διογκωθεί υπερβολικά η ανεργία, να μην καταρρεύσει ένα βασικό επίπεδο κατανάλωσης των μαζών, δεν αποτελεί προοδευτική πρόταση για τη διασφάλιση της «δίκαιης κατανομής του πλούτου», όπως ισχυρίζονται πολλοί σοσιαλδημοκράτες. Αποτελεί αναγκαίο όρο για τη διασφάλιση και ανάκαμψη της καπιταλιστικής κερδοφορίας.

Ταυτόχρονα, διογκώνεται ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων σε κλάδους που πλήττονται από την «πράσινη» μετάβαση (π.χ. κλείσιμο λιγνιτικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής) και μεταφέρονται στην πλάτη της λαϊκής οικογένειας τα βάρη επανεκπαίδευσης κι επανακατάρτισης των εργαζομένων.

Ο προβαλλόμενος νέος παράδεισος της «πράσινης ανάπτυξης» περιλαμβάνει το πανάκριβο ηλεκτρικό ρεύμα, τις ελαστικές εργασιακές σχέσεις, τη φθηνή εργατική δύναμη, τα νέα βάρη στα λαϊκά νοικοκυριά για την αγορά «πράσινων» αυτοκινήτων και συσκευών, τους «πράσινους» έμμεσους φόρους και τη γενικότερη αφαίμαξη του λαού, για να στηρίξει το κράτος τις νέες «πράσινες» επενδύσεις των ομίλων. Παράλληλα, οι επενδύσεις της λεγόμενης «πράσινης» ανάπτυξης οδηγούν σε εκτεταμένη περιβαλλοντική υποβάθμιση περιοχών Natura, προστατευόμενων περιοχών και των βουνών ολόκληρης της χώρας, επιδεινώνοντας τις τοπικές οικονομίες και τη ζωή της εργατικής τάξης και των λαϊκών δυνάμεων.

Συμπερασματικά, προωθούνται διάφορες μορφές αύξησης του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης, για να διαμορφωθούν κίνητρα και δυνατότητες για νέες, κερδοφόρες καπιταλιστικές επενδύσεις με πρόσχημα την κλιματική αλλαγή.

8 Καμιά πρόταση αστικής διαχείρισης, κεϊνσιανή ή νεοφιλελεύθερη, δεν μπορεί να ματαιώσει, να ακυρώσει τις νομοτέλειες της καπιταλιστικής παραγωγής, την αναρχία και την ανισομετρία της, την αντίθεση ανάμε-

σα στον κοινωνικό χαρακτήρα της παραγωγής και στην ατομική, καπιταλιστική ιδιοποίηση των αποτελεσμάτων της.

Η κρίση γεννιέται από την αντίφαση που υπάρχει στον πυρήνα της λειτουργίας του καπιταλιστικού εκμεταλλευτικού συστήματος, στη σφαίρα της καπιταλιστικής παραγωγής: Ο γενικευμένος αντιφατικός εμπορευματικός χαρακτήρας της καπιταλιστικής παραγωγής καθιστά αναπόφευκτη την εκδήλωση της καπιταλιστικής κρίσης στις σύγχρονες διαστάσεις της.

Η λειτουργία της παραγωγής με σκοπό και κίνητρο την αύξηση του κεφαλαίου οδηγεί περιοδικά στην υπερσυσσώρευσή του που γίνεται εμπόδιο της επανεπένδυσής του με ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους.

Οι αστικές διαχειριστικές προτάσεις, όπως αυτές του κεϊνσιανισμού και γενικότερα της λεγόμενης «αντικυκλικής οικονομικής πολιτικής», μπορούν μόνο να μεταθέσουν τον χρόνο εκδήλωσης και να παρέμβουν προσωρινά στον βαθμό απαξίωσης του κεφαλαίου, οδηγώντας σε βαθύτερη κρίση στο μέλλον.

Κάθε κρατική παρέμβαση για μια προσωρινή συγκράτηση μιας εκτεταμένης και άναρχης απαξίωσης του κεφαλαίου, κάθε σχέδιο κρατικής ενίσχυσης της κερδοφορίας των μονοπωλιακών ομίλων σε συγκεκριμένους κλάδους, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για να εκδηλωθεί στη συνέχεια μια νέα, βαθιά κρίση υπερσυσσώρευσης κεφαλαίου. Παράλληλα, οι μεγάλες διαφορές κρατικής παρέμβασης μεταξύ των αστικών κυβερνήσεων οξύνουν την ανισομετρία και τον ανταγωνισμό μέσα σε κάθε ιμπεριαλιστική συμμαχία και ανάμεσα στις συμμαχίες.

Η γενικότερη τάση αύξησης της οργανικής σύνθεσης του κεφαλαίου και πτώσης του ποσοστού κέρδους στη «μετάβαση προς την 4η Βιομηχανική Επανάσταση» δημιουργεί το ευνοϊκό έδαφος για μια νέα βαθύτερη κρίση υπερσυσσώρευσης ως αποτέλεσμα της καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Στην ουσία, η αστική διαχείριση προσπαθεί μάταια να αντιμετωπίσει τις εγγενείς αντιφάσεις του καπιταλιστικού συστήματος που διογκώνονται. Το φάρμακο για το ένα πρόβλημα του «μεγάλου ασθενούς» μετατρέπεται σε δηλητήριο για το άλλο. Το «φάρμακο» της αύξησης των μισθών για να τονωθεί η λαϊκή κατανάλωση υπονομεύει την αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης για να συγκρατηθεί η τάση πτώσης του ποσοστού του καπιταλιστικού κέρδους. Αντίστροφα, η συρρίκνωση των μισθών υπονομεύει την πώληση του συνόλου των εμπορευμάτων με ικανοποιητικό κέρδος για να πραγματοποιηθεί η υπεραξία.

Η δυνατότητα μεγάλης κρατικής παρέμβασης με συνεχή αύξηση του κρατικού και του ιδιωτικού χρέους δεν είναι απεριόριστη, ιδιαίτερα σε συνθήκες κατά τις οποίες εντείνεται ο ανταγωνισμός και οξύνονται οι αντιθέσεις ανάμεσα στα ιμπεριαλιστικά κέντρα. Οι τελευταίες προβλέψεις των διεθνών ιμπεριαλιστικών οργανισμών (ΟΟΣΑ, ΔΝΤ κ.λπ.) αποκλείουν την επιστροφή στο προ κρίσης επίπεδο στην ΕΕ, στην Ιαπωνία και στις ΗΠΑ, την επόμενη διετία.

Η εκδήλωση της κρίσης οδηγεί σε απαξίωση, καταστροφή ενός μέρους του κεφαλαίου και δίνει προσωρινά νέα ώθηση στο σύστημα να ξαναρχίσει δυναμικά τη συσσώρευση, αλλά η Ιστορία αποδεικνύει ότι αυτό δεν γίνεται πάντα αβίαστα, χωρίς διεκδίκηση νέας μοιρασιάς της παγκόσμιας αγοράς και με την πολεμική βία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟ - ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ. ΣΦΟΔΡΟΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΑΠ' ΑΚΡΗ Σ' ΑΚΡΗ ΤΗΣ ΥΔΡΟΓΕΙΟΥ. Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ

9 Η ενδοϊμπεριαλιστική διαπάλη διεξάγεται με οικονομικά και πολιτικά - διπλωματικά μέσα, εκφράζεται σε «τοπικούς» πολέμους, με αύξηση και εκσυγχρονισμό εξοπλισμών, αλλαγή στρατιωτικών δογμάτων κ.λπ., ενώ μεγαλώνει ο κίνδυνος ενός ευρύτερου ιμπεριαλιστικού πολέμου. Ευρασία και Ανατολική Μεσόγειος, Περσικός και Νότιος Ειρηνικός, Αφρική και Λατινική Αμερική, Αρκτική και Κεντρική Ασία, παντού συγκρούονται ισχυρά μονοπώλια, καπιταλιστικά κράτη και οι συμμαχίες τους. Τα τελευταία χρόνια, ένα από τα επίκεντρα είναι η περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου που αποτελεί «δίαυλο» Ασίας - Ευρώπης - Αφρικής. Πόλεμοι που διεξάγονται στην περιοχή μας, εκτός από μεγάλες ανθρώπινες απώλειες, έχουν εξαναγκάσει εκατομμύρια ανθρώπους να εγκαταλείψουν τις εστίες τους και να κατευθυνθούν σε άλλες χώρες και στην Ευρώπη.

Η ΜΑΧΗ ΗΠΑ - ΚΙΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΚΑΘΕΔΡΙΑ ΣΤΟ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

10 Στοιχείο που πιο έντονα χαρακτηρίζει τις διεθνείς σχέσεις είναι η όξυνση της αντιπαράθεσης ΗΠΑ - Κίνας για την πρωτοκαθεδρία στο ιμπεριαλιστικό σύστημα, που εκτός του οικονομικού υπόβαθρου έχει άμεση αντανάκλαση σε πολιτικό - διπλωματικό και στρατιωτικό επίπεδο. Οι ΗΠΑ κατηγόρησαν την Κίνα για την πανδημία, για κλοπή τεχνολογιών, για «επεκτατισμό» κ.ά., ενώ από τη μεριά της η Κίνα, με «εργαλείο» οικονομικές και εμπορικές συμφωνίες, επιδιώκει να διαρρήξει τις παραδοσιακές συμμαχίες των ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ προσαρμόζουν το δόγμα τους, προτάσσοντας ως βασικό αντίπαλο την Κίνα.

Οι ΗΠΑ επιδιώκουν να «ντύσουν» την ενδοϊμπεριαλιστική διαπάλη που έχει ξεσπάσει με αντικομμουνιστικά ιδεολογήματα, ενώ η Κίνα αξιοποιεί το ιδεολόγημα του «εκδημοκρατισμού» των διεθνών σχέσεων στο πλαίσιο του παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού συστήματος κι εστιάζει στην ανάγκη να ξεπεραστεί ο «μονοπολικός κόσμος» υπέρ μιας «πολυπολικότητας» κι ενάντια στην επιβολή της αμερικανικής πολιτικής.

Επιδιώκεται να κρυφτεί ότι διαμορφώνεται, πάνω στο έδαφος των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής που κυριαρχούν στις δύο χώρες, η διαπάλη ανάμεσα στις δύο ισχυρότερες οικονομικές δυνάμεις του σημερινού καπιταλιστικού κόσμου για την πρωτοκαθεδρία στο ιμπεριαλιστικό σύστημα.

Στην όξυνση της αντιπαράθεσης των δύο δυνάμεων, που λαμβάνει παγκόσμιο χαρακτήρα μιας κι εκδηλώνεται ταυτόχρονα σε πολλές περιοχές του πλανήτη, εμπλέκονται όλο και περισσότερο διεθνείς, πολυμερείς οργανώσεις και συμφωνίες, γεγονός που δείχνει ότι η αλληλεξάρτηση των καπιταλιστικών οικονομιών μπορεί να συμβαδίζει με την όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων. Η πολιτική γραμμή «συγκράτησης» της Κίνας, μέσα από τις πολυμερείς συμφωνίες των ΗΠΑ με τις χώρες της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής

και της περιοχής του Ειρηνικού Ωκεανού, που ακολουθούσε η αμερικανική ηγεσία πριν από τον Τραμπ, δεν απέδωσε τα αναμενόμενα. Αντικαταστάθηκε από την αμερικανική ηγεσία υπό τον Τραμπ, που ακολούθησε μια σκληρότερη στάση απέναντι στην Κίνα, ο στρατηγικός πυρήνας της οποίας δεν αναμένεται να ανατραπεί με την ηγεσία Μπάιντεν.

Η διαπάλη ΗΠΑ - Κίνας επιδρά και στις σχέσεις συνεργασίας και ανταγωνισμού τους με άλλα ισχυρά ιμπεριαλιστικά κέντρα, ιδιαίτερα με τη Ρωσία αλλά και κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο ΝΑΤΟΪΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΔΙΑΠΑΛΗ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΟΥ

11 Η στρατηγική του ΝΑΤΟ χαρακτηρίζεται από τη σχεδιασμένη επέκταση σε όλη την υδρόγειο, τη διεύρυνση με νέα μέλη και τη σύναψη εταιρικών σχέσεων με δεκάδες κράτη, τη συγκρότηση ετοιμοπόλεμων στρατιωτικών μονάδων. Προωθείται σχέδιο που στοχεύει Ρωσία, Ιράν και Κίνα. Σε αυτό αποσκοπεί η συγκρότηση μονάδων πεζικού, αεροπορίας και ναυτικού, που πλήρως εξοπλισμένες θα μπορούν να επέμβουν σε 30 μέρες, σε κάθε μέτωπο που θα επιλέξει το ΝΑΤΟικό επιτελείο (τέσσερα 30άρια).

ΝΑΤΟικές δυνάμεις αναπτύσσονται σε πολλές περιοχές του πλανήτη, από το Αφγανιστάν και το Κόσοβο έως τη Βαλτική και τον Καύκασο, σε Μεσόγειο, Μαύρη Θάλασσα και Αφρική.

Την ίδια ώρα, στους ΝΑΤΟικούς κόλπους εκδηλώνονται όλο και περισσότερο αντιθέσεις ανάμεσα σε ΗΠΑ - Γερμανία ή σε ΗΠΑ - Γαλλία και Γαλλία - Γερμανία, αλλά και άλλες σημαντικές αντιθέσεις, όπως Τουρκίας - Γαλλίας ή Τουρκίας - Ελλάδας. Μέχρι στιγμής, οι αντιθέσεις αυτές διευθετούνται με προσωρινούς συμβιβασμούς, συχνά με «πυροσβεστικό» τρόπο, ωστόσο το «κουβάρι» τους περιπλέκεται όλο και περισσότερο, που ακόμη και αστικές πολιτικές δυνάμεις και αναλυτές προβληματίζονται για τη λειτουργικότητα και δυναμική της ιμπεριαλιστικής λυκοσυμμαχίας.

Η ΕΝΩΣΗ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, Η ΕΕ

12 Η ΕΕ αντιμετωπίζει την υδρόγειο ως «στρατηγικό περιβάλλον της», με βάση την Παγκόσμια Στρατηγική την οποία έχει εκπονήσει κι ετοιμάζει την αναπροσαρμογή της. Επιδιώκει επίσης την πιο αποτελεσματική διείσδυση των ευρωπαϊκών μονοπωλίων σε τρίτες χώρες. Έτσι, συγκροτήθηκε η λεγόμενη «Μόνιμη Διαρθρωμένη Στρατιωτική Συνεργασία» (PESCO). Παράλληλα, προωθείται η γαλλικής έμπνευσης «Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Επεμβάσεων», για να ξεπερνιούνται οι καθυστερήσεις που προκαλεί η διαδικασία των ομόφωνων αποφάσεων, ώστε να εκτελούνται ιμπεριαλιστικές αποστολές άμεσα. Ήδη, σήμερα, η ΕΕ έχει ξετυλίξει ιμπεριαλιστικές αποστολές σε τρεις ηπείρους.

Παίρνονται μέτρα για την προώθηση του στόχου της λεγόμενης «Στρατηγικής Αυτονομίας» στο πλαίσιο της ενδυνάμωσης της συμμαχίας και των κοινών επεμβάσεων με το ΝΑΤΟ, που παραμένει ο βασικός πυλώνας της.

Με στόχο την αυτόνομη στρατιωτική επάρκεια, ενισχύεται ο σχεδιασμός ανάπτυξης προγραμμάτων έρευνας κι εξοπλισμών από την ευρωενωσιακή

αγορά, σε μια προσπάθεια να υποχωρήσει η εξάρτηση από την αμερικανική αγορά εξοπλισμών. Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν η χρηματοδότηση του λεγόμενου «Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας» (EDF) και το «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Βιομηχανικής Ανάπτυξης στον τομέα της Άμυνας» (EDIDP) καθώς και η συγκρότηση του μηχανισμού της ετήσιας Συντονισμένης Αξιολόγησης Άμυνας (CARD) για τον έλεγχο υλοποίησης των ευρωενωσιακών στόχων σε εξοπλισμούς και την προώθηση των στρατιωτικών μηχανισμών και αποστολών από τα κράτη - μέλη στα αντίστοιχα πρότυπα του «ευρωπαϊκού εξαμήνου» για την οικονομία.

Για τον εκσυγχρονισμό της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ καλούνται τα κράτη - μέλη να δίνουν το 2% του ΑΕΠ τους για τους εξοπλισμούς της ΕΕ, πέραν των υποχρεώσεων στο ΝΑΤΟ. Η PESCO σχεδιάζεται να αναβαθμίσει τη λεγόμενη «στρατιωτική κινητικότητα».

Βαθαίνει η στρατιωτικοποίηση της ΕΕ και αυτό καταγράφεται και στη συγκρότηση του «Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη» (ΕΜΕ), ενός νέου ταμείου πέραν του προϋπολογισμού (Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021 - 2027), ύψους 10,5 δισ. ευρώ. Από τον μηχανισμό αυτό θα χρηματοδοτούνται οι δράσεις της «Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας» (ΚΕΠΠΑ).

Προωθούνται επίσης οι σχεδιασμοί για την ενίσχυση του «Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας», ισχυρού εργαλείου για την παρέμβαση της ΕΕ σε τρίτες χώρες.

Την ίδια περίοδο, το Brexit εξέφρασε τη φυγόκεντρη τάση του Ηνωμένου Βασιλείου, που προϋπήρχε, και στηρίχτηκε από τις ΗΠΑ που επιδιώκουν να προωθήσουν ξεχωριστές συμφωνίες με κράτη - μέλη της ΕΕ και να επιβάλουν κυρώσεις σε μονοπώλια και ισχυρές χώρες της ΕΕ, όπως είναι η Γερμανία, η Γαλλία.

ΝΕΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΑΠΟ ΠΑΛΙΕΣ

13 Οι σχέσεις της ανισότιμης αλληλεξάρτησης, που διέπουν τις σχέσεις όλων των καπιταλιστικών κρατών, μορφοποιούνται μέσα και από ένα πλήθος διεθνών και περιφερειακών οργανισμών, οργανώσεων και συμφωνιών. Σε αυτές αποτυπώνεται εμμέσως και ο μεταξύ τους συσχετισμός, ενώ συχνά γίνονται πεδίο εκδήλωσης των ανταγωνισμών. Στα τελευταία 30 χρόνια, δίπλα στις γνωστές (π.χ. ΟΗΕ, ΝΑΤΟ, ΕΕ, ΟΑΣΕ, ΠΟΕ, G7, G20), στις περισσότερες των οποίων ηγούνταν οι ΗΠΑ, εμφανίστηκαν και νέες, όπως η BRICS (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα, Νότια Αφρική), η Οργάνωση Συνεργασίας της Σαγκάης, όπου ηγείται η Κίνα, η Οργάνωση Συμφώνου Συλλογικής Ασφάλειας και η Ευρασιατική Οικονομική Κοινότητα, όπου ηγείται η Ρωσία.

Οι ενώσεις αυτές που διαμορφώνονται στο έδαφος του μονοπωλιακού καπιταλισμού, παρά τις μεταξύ τους διαφορές ή τον διαφορετικό βαθμό ενοποίησης, έχουν τον ίδιο ταξικό εκμεταλλευτικό χαρακτήρα και σκοπό: Την ενίσχυση της εξουσίας και της οικονομικής και γεωπολιτικής θέσης των αστικών τάξεων που εκπροσωπούν στο μοίρασμα και ξαναμοίρασμα του πλανήτη. Σε συνθήκες όπου εκτεταμένη καπιταλιστική κρίση φέρνει αναδιάταξη ισχύος ανάμεσα στα καπιταλιστικά κράτη, ορισμένες από αυτές περνούν σοβαρές

αναταράξεις, όπως: Η BRICS όπου δυναμώνει η αντιπαράθεση Κίνας και Ινδίας. Η APEC[1] (Οικονομική Συνεργασία Ασίας - Ειρηνικού) και η ASEAN[2] (Ένωση των Χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας) όπου ενισχύονται οι τριβές για τη στάση απέναντι στις διεκδικήσεις της Κίνας και την αμερικανική εμπλοκή στην περιοχή.

Η ALBA[3] (Μπολιβαριανή Συμμαχία για την Αμερική), που είχε τη στήριξη των Κίνας και Ρωσίας, αλλά αποψιλώνεται μετά την επικράτηση κυβερνήσεων που προσανατολίζονται προς τις ΗΠΑ.

Οι ΗΠΑ, για να διατηρήσουν την πρωτοκαθεδρία στο ιμπεριαλιστικό σύστημα, κινούνται σε αναδιάταξη των όποιων συμμαχιών, σε επανεξέταση συμφωνιών, στην αναδιάρθρωση διεθνών οργανισμών, στην παράλυση άλλων, όταν δεν μπορούν να τις αξιοποιήσουν στους σχεδιασμούς τους. Είναι χαρακτηριστικό το πώς τα τελευταία χρόνια οι ΗΠΑ αξιοποίησαν τον Οργανισμό των Αμερικανικών Κρατών ως το πολιτικό «εργαλείο» τους στην περιοχή.

Έτσι, οι ΗΠΑ έχουν αποχωρήσει (το 2002) από τη Συμφωνία ελέγχου των αντιβαλλιστικών συστημάτων (ABM), το 2017 από την UNESCO, το 2018 από τη Συμφωνία για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν. Το 2017 αποχώρησαν από τη Διειρηνική Συνεργασία (TPP) και προχώρησαν στο πάγωμα των συζητήσεων για τη Διατλαντική Συμφωνία Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP) με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2018, πιέζοντας πως θα αποχωρήσουν από τη NAFTA, πέτυχαν την αναθεώρησή της σε USMCA[4]. Το 2019 αποχώρησαν από τη Συμφωνία για τον έλεγχο των πυρηνικών όπλων μεσαίου βεληνεκούς (INF). Το 2019 αποχώρησαν από τη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα και το 2020 από τη Συμφωνία «Ανοιχτοί Ουρανοί». Επιπλέον, ανακοίνωσαν ότι σκέφτονται να προχωρήσουν και σε νέες πυρηνικές δοκιμές, καταπατώντας τη σχετική Διεθνή Συμφωνία του 1963.

Έτσι, η στάση του ισχυρότερου μέχρι σήμερα ιμπεριαλιστικού κέντρου καταρρίπτει τις αυταπάτες που έτρεφαν και καλλιεργούσαν διάφορες αστικές και οπορτουνιστικές δυνάμεις, ότι η «παγκοσμιοποίηση των οικονομιών», η «πολυπολικότητα» οδηγούν σε ένα παγκόσμιο σύστημα όπου όλα τα προβλήματα θα επιλύονται «ειρηνικά» από το Διεθνές Δίκαιο και τους διεθνείς οργανισμούς.

Η γενικότερη κατάσταση, που σχετίζεται με τα προβλήματα εφαρμογής του Διεθνούς Δικαίου, επιβεβαιώνει τη θέση πως το Διεθνές Δίκαιο, όπως το γνωρίζαμε όταν υπήρχαν η ΕΣΣΔ και άλλες σοσιαλιστικές χώρες και ήταν αποτέλεσμα του παγκόσμιου συσχετισμού δυνάμεων με τις καπιταλιστικές χώρες, δεν υπάρχει πλέον. Οι αποφάσεις των διεθνών δικαστηρίων επηρεάζονται από τον συσχετισμό στο ιμπεριαλιστικό σύστημα. Οι συμφωνίες «ιμπεριαλιστικής ειρήνης» εκφράζουν τον συσχετισμό δύναμης των άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενων καπιταλιστικών κρατών και τίθενται σε αμφισβήτηση με την αλλαγή του.

Οι διεθνείς διακρατικοί οργανισμοί έχουν μετατραπεί σε προκάλυμμα για την προώθηση των συμφερόντων των ΗΠΑ, του ΝΑΤΟ και άλλων ιμπεριαλιστικών

---

1. APEC: Αυστραλία, Μπρουνέι, Καναδάς, Χιλή, Κίνα, Χονγκ Κονγκ, Ινδονησία, Ιαπωνία, Νότια Κορέα, Μαλαισία, Μεξικό, Νέα Ζηλανδία, Παπούα - Νέα Γουινέα, Περού, Φιλιππίνες, Ρωσία, Σιγκαπούρη, Ταϊβάν, Ταϊλάνδη, ΗΠΑ και Βιετνάμ.
2. ASEAN: Βιετνάμ, Ινδονησία, Καμπότζη, Λάος, Μαλαισία, Μπρουνέι, Μιανμάρ, Σιγκαπούρη, Ταϊλάνδη, Φιλιππίνες.
3. ALBA: Αποτελούσε μια συμμαχία της Κούβας με σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις που είχαν προκύψει σε κράτη της Λατινικής Αμερικής, πρώτα απ' όλα της Βενεζουέλας.
4. Συμφωνία ΗΠΑ - Μεξικού - Καναδά (United States-Mexico-Canada Agreement, USMCA).

δυνάμεων. Στο εσωτερικό τους εκδηλώνονται αντιπαραθέσεις και προσωρινοί συμβιβασμοί ανάμεσα στις ισχυρές ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Όταν οι συμβιβασμοί δεν μπορούν να επιτευχθούν, ακολουθούν παζάρια, απειλές, ακόμα και αποχώρηση από τις διάφορες Συμφωνίες, όπως μας δείχνει η στάση των ΗΠΑ και άλλων χωρών, όπως της Ρωσίας που αποτυπώνει την υπεροχή της εθνικής νομοθεσίας έναντι των διεθνών νόμων και κανονισμών, αντιγράφοντας την ανάλογη θέση των ΗΠΑ απέναντι στο Διεθνές Δίκαιο.

Η τάση αλλαγής του συσχετισμού δύναμης, η αποχώρηση των ΗΠΑ από μια σειρά συμφωνιών με στόχο την αναδιάταξη των ιμπεριαλιστικών συμμαχιών προς όφελός τους, όπως και η επιδίωξη μετακίνησης των βασικών στοχεύσεων των ΗΠΑ στην περιοχή της Ασίας κατά της Κίνας, μεταφράζεται λαθεμένα από μια σειρά δυνάμεις ως «αποχώρηση των ΗΠΑ», ως «κενό εξουσίας» στον κόσμο. Η πραγματικότητα είναι σαφώς διαφορετική.

Οι ΗΠΑ επιδιώκουν αναδιάρθρωση, προς όφελός τους, του πλέγματος των διεθνών οργανισμών και συμφωνιών που πάντα αποτυπώνει την ανισότιμη αλληλεξάρτηση των καπιταλιστικών κρατών. Έτσι, η ηγεσία των ΗΠΑ εκτιμά πως το παρόν σχήμα της Συνόδου των 7 ισχυρότερων καπιταλιστικών χωρών (ΗΠΑ, Ιαπωνία, Καναδάς, Γαλλία, Βρετανία, Ιταλία, Γερμανία) είναι «ξεπερασμένο» και θα πρέπει σε αυτό να προσκληθούν οι Αυστραλία, Νότια Κορέα, Ινδία και Ρωσία, σε μια προσπάθεια δημιουργίας μιας νέας αντικινεζικής συμμαχίας. Ιδιαίτερο βάρος δίνεται στην περιοχή του Ινδο-Ειρηνικού και στην προσπάθεια πρόσδεσης της Ινδίας στους αμερικανικούς σχεδιασμούς, σε περιβάλλον όξυνσης των σχέσεων Κίνας - Ινδίας.

Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ ΣΤΗ «ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΒΙΑΙΑ ΜΕΣΑ»

14 Οι παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες το 2019 υπολογίζονται σε 1,917 τρισ. δολάρια, στο 2,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ, με αύξηση κατά 3,6%, σε σχέση με το 2018 και κατά 7,2% σε σχέση με το 2010, για τρίτη συνεχόμενη χρονιά, εξαιτίας κυρίως των στρατιωτικών δαπανών και επιχειρήσεων των ΗΠΑ και της Κίνας. Οι διεθνείς πωλήσεις όπλων αυξήθηκαν κατά 7,8% την περίοδο 2014 - 2018 ή κατά 20% σε σχέση με την περίοδο 2005 - 2009.

Στις στρατιωτικές δαπάνες προηγούνται οι ΗΠΑ (732 δισ. δολάρια) και ακολουθούν Κίνα (261), Ινδία (71,1), Ρωσία (65,1), Σαουδική Αραβία (61,9) Γαλλία (50,1), Γερμανία (49,3), Βρετανία (48,7), Ιαπωνία (47,6), Νότια Κορέα (43,9). Οι συνολικές στρατιωτικές δαπάνες και από τα 29 κράτη - μέλη του ΝΑΤΟ ήταν 1,035 τρισ. δολάρια το 2019.

Την περίοδο 2015 - 2019 οι ΗΠΑ παρέμειναν πρώτες στις εξαγωγές όπλων, κατέχοντας το 36%, με δεύτερη τη Ρωσία, ενώ ακολουθούν Γαλλία, Γερμανία καθώς και η Κίνα.

Οι πυρηνικές δυνάμεις εξακολουθούν να εκσυγχρονίζουν το πυρηνικό τους οπλοστάσιο, αντικαθιστώντας παλιές κεφαλές. Οι 9 πυρηνικές δυνάμεις (ΗΠΑ - 5.800, Ρωσία - 6.375, Βρετανία - 215, Γαλλία - 290, Κίνα - 320, Ινδία - 150, Πακιστάν - 160, Ισραήλ - 90, Βόρεια Κορέα 30 - 40) διαθέτουν συνολικά 13.400 πυρηνικά όπλα, εκ των οποίων το 90% ανήκει σε ΗΠΑ και Ρωσία.

Οι ΗΠΑ και η Ρωσία ανακοινώνουν αλλαγές στο «πυρηνικό» στρατιωτικό δόγμα τους, ενώ γίνονται εκατέρωθεν ανακοινώσεις για νέα είδη «υπερόπλων»,

όπως τα αυτόματα οπλικά συστήματα λέιζερ και νέες σφαίρες χρήσης, όπως στο διάστημα.

ΟΙ ΗΠΑ αποσκοπούν να θέσουν και την Κίνα σε συμφωνία ελέγχου και περιορισμού των πυρηνικών, θεωρώντας την ως επικίνδυνο ανταγωνιστή, ενώ το βασικό ζήτημα που εξετάζεται στους πυρηνικούς εξοπλισμούς είναι η ικανότητα του «πρώτου πλήγματος».

Σημαντικό «εργαλείο» για τους πολεμικούς σχεδιασμούς των ισχυρότερων δυνάμεων είναι οι στρατιωτικές βάσεις εκτός συνόρων τους, όπου οι ΗΠΑ φαίνεται να έχουν πάνω από 700 βάσεις, διαφορετικής χρήσης, σε όλο τον κόσμο. Βάσεις εκτός συνόρων έχουν επίσης οι Βρετανία, Γαλλία, Ρωσία, Ιταλία, Τουρκία, Κίνα, Ιαπωνία, Ινδία.

Ένα σημαντικό νέο στοιχείο της περιόδου, που είναι ενδεικτικό της έντασης των ανταγωνισμών και της στρατιωτικής προετοιμασίας, είναι οι αλλαγές στα αμυντικά δόγματα μιας σειράς καπιταλιστικών κρατών (χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα της Γερμανίας λίγα χρόνια πριν και πιο πρόσφατα της Ιαπωνίας). Ταυτόχρονα, το ΝΑΤΟ προσεγγίζει κράτη που για δεκαετίες χαρακτηρίζονταν «ουδέτερα», με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη Σουηδία.

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΥΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ

15 Η αστική τάξη της Ελλάδας επιδιώκει τη γεωπολιτική της αναβάθμιση, συμμετέχοντας ενεργά στους στρατιωτικούς - πολιτικούς σχεδιασμούς των ΗΠΑ, ΝΑΤΟ και ΕΕ. Ο στόχος και τα μέσα της γεωπολιτικής αναβάθμισης υιοθετούνται και προωθούνται, παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις, από τα αστικά κόμματα και τις κυβερνήσεις, μονοκομματικές ή συμμαχικές, τόσο του ΣΥΡΙΖΑ πριν όσο και της ΝΔ σήμερα. Αποτελεί στρατηγική επιλογή όλων των αστικών κομμάτων, βασικό στοιχείο της στρατηγικής σύμπλευσής τους.

Η αστική τάξη της Ελλάδας φιλοδοξεί να αναβαθμίσει τις θέσεις της σε Βαλκάνια και Νοτιοανατολική Μεσόγειο όπου έχει μεγάλα οικονομικά συμφέροντα. Προχώρησε στη Συμφωνία των Πρεσπών, για να ανοίξει ο δρόμος ένταξης μιας ακόμη χώρας στις ιμπεριαλιστικές ενώσεις των ΝΑΤΟ - ΕΕ. Επιδιώκει συνεργασία εκμετάλλευσης του ενεργειακού πλούτου της Ανατολικής Μεσογείου για τη διοχέτευσή του στις ευρωπαϊκές αγορές, μέσω του αγωγού EastMed, όπως και με την κατασκευή κάθετων αγωγών στη Βόρεια Ελλάδα, από τους οποίους αμερικανικό υγροποιημένο αέριο, που θα έρχεται στην Ελλάδα, θα διοχετεύεται σε χώρες της Ευρώπης. Όλα αυτά εντάσσονται στον σχεδιασμό «απεξάρτησης» της Ευρώπης από το ρωσικό φυσικό αέριο.

Επιδιώκει την ανάδειξη της χώρας σε τεχνολογικό, ενεργειακό και οικονομικό κόμβο στήριξης των ευρωατλαντικών σχεδίων για την περιοχή. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η αξιοποίηση των ελληνικών ναυπηγείων για τις ανάγκες του 6ου Στόλου των ΗΠΑ, των λιμανιών της Αλεξανδρούπολης και της Καβάλας για τη μεταφορά υγροποιημένου φυσικού αερίου και οι επενδύσεις ισχυρών αμερικανικών ομίλων στον τομέα Τηλεπικοινωνιών - Πληροφορικής στην Αττική. Παράλληλα, προσπαθεί να διαχειριστεί την αμερικανική αντίδραση στις επενδύσεις της Κίνας στις εγχώριες λιμενικές υποδομές και στον τομέα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ προωθήθηκε ο λεγόμενος «Στρατηγικός διάλο-

γος Ελλάδας - ΗΠΑ», που διαμόρφωσε πλαίσιο οικονομικών, πολιτικών, στρατιωτικών θεμάτων, με καθοριστικής σημασίας την αναθεώρηση και επέκταση της ελληνοαμερικανικής συμφωνίας για τις βάσεις.

Αυτόν το σχεδιασμό υπηρετεί και η συμφωνία της κυβέρνησης της ΝΔ με τις ΗΠΑ, που περιλαμβάνει την παραπέρα αναβάθμιση της βάσης της Σούδας και τη δημιουργία των βάσεων Drones στη Λάρισα, ελικοπτέρων στο Στεφανοβίκειο και το λιμάνι της Αλεξανδρούπολης που αποτελεί σημαντικό αναβαθμισμένο κρίκο των αμερικανικών σχεδίων, ενώ διατηρείται η βάση των ιπτάμενων Ραντάρ Awacs στο Άκτιο της Πρέβεζας κι εκσυγχρονίζεται η βάση στον Άραξο για «φιλοξενία» πυρηνικών όπλων. Σήμερα, η κυβέρνηση ετοιμάζεται να εκχωρήσει πάνω από 20 σημεία της χώρας, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ως στρατιωτικές βάσεις των ΗΠΑ.

Στην πράξη, δημιουργείται ένας ιστός στρατιωτικών βάσεων που καλύπτει γεωγραφικά όλες τις περιοχές της χώρας, καθιστά την Ελλάδα ορμητήριο υλοποίησης ιμπεριαλιστικών σχεδιασμών, με στάθμευση μαχητικών αεροσκαφών κι ελικοπτέρων, ελλιμενισμό αεροπλανοφόρων, πυρηνικών υποβρυχίων, αντιτορπιλικών του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ, τηλεπικοινωνιακές - κατασκοπευτικές υποδομές, αποθήκες καυσίμων, εγκαταστάσεις για υποδοχή επίγειων δυνάμεων. Ενισχύει τη σύνδεση με τις αμερικανικές βάσεις και υποδομές στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, στα Βαλκάνια και με τις βρετανικές βάσεις στην Κύπρο, με δυνατότητα εξαπόλυσης πυρηνικών χτυπημάτων από τον Άραξο, για την περικύκλωση της Ρωσίας και μεταφορά σε διάφορες εστίες πολέμων.

Η ελληνοαμερικανική συμφωνία δίνει τη δυνατότητα εγκατάστασης και χρησιμοποίησης αμερικανικών δυνάμεων σε όλες τις μονάδες του ελληνικού στρατού, με πολλαπλές συνέπειες στον ρόλο και τον προσανατολισμό τους, ως οργανικού τμήματος του ΝΑΤΟικού στρατού.

Στην πράξη, βαθαίνει η εμπλοκή της χώρας στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς, ενώ τις συνέπειες των ιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών και των ήδη τεράστιων κινδύνων στοχοποίησής της θα πληρώσουν ο λαός μας όπως και οι άλλοι λαοί. Η Ρωσία και το Ιράν προειδοποιούν ότι σε περίπτωση που μπει σε κίνδυνο η ασφάλειά τους από αμερικανικές βάσεις, θα τις χτυπήσουν με πυραύλους.

Η επιθετικότητα της ελληνικής αστικής τάξης εκδηλώνεται και με την αποστολή ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων σε δεκάδες ιμπεριαλιστικές αποστολές στο εξωτερικό. Με τις πρόσφατες κυβερνητικές αποφάσεις αποστέλλεται το πυραυλικό σύστημα Patriot στη Σαουδική Αραβία με ανάλογο στρατιωτικό προσωπικό. Η Ελλάδα συμμετέχει με στρατιωτικές δυνάμεις και πολιτικό προσωπικό στη Λιβύη. Πολεμικά πλοία περιπολούν στα Στενά του Ορμούζ, στον Περσικό Κόλπο, ενώ έχει τεθεί στο τραπέζι αποστολή στο Μάλι, όπου πολεμούν γαλλικές και πολυεθνικές δυνάμεις.

Αποτελεί πρόκληση η προσπάθεια δικαιολόγησης των αποστολών ελληνικών δυνάμεων στο εξωτερικό, που στηρίζουν όλα τα αστικά κόμματα με πρωταγωνιστές την κυβέρνηση της ΝΔ και τον ΣΥΡΙΖΑ, με την επίκληση σχετικών αποφάσεων του ΟΗΕ, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ.

Η επιδίωξη της αστικής τάξης να συγκροτήσει «άξονα» με Ισραήλ, Αίγυπτο, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κύπρο δυναμώνει την εμπλοκή της χώρας σε αντιθέσεις που αφορούν και τα κράτη των συμμαχικών σχημάτων όπου συμμετέχει. Πολύ περισσότερο, που το Ισραήλ είναι κατοχική δύναμη στην Παλαιστίνη και δολοφονεί τον λαό της, είναι σε σύγκρουση με το Ιράν, βομβαρδίζει συριακά εδάφη, ενώ η Αίγυπτος εμπλέκεται στον πόλεμο στη Λιβύη κι έχει γενικότερες βλέψεις στην περιοχή. Η ευφορία που καλλιεργείται είναι αβάσιμη, ενώ σε κάθε

περίπτωση ωφελημένα θα είναι τα ενεργειακά μονοπώλια.

Σημαντικό πεδίο ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών είναι τα Βαλκάνια, που έχουν ιδιαίτερη γεωστρατηγική σημασία, τόσο ως «δίοδος» μεταφορικών και ενεργειακών «αρτηριών» από και προς την ΕΕ όσο και ως «προγεφύρωμα» των ευρωατλαντικού ιμπεριαλισμού για την πολιτική, οικονομική και στρατιωτική κατοχύρωση της επιρροής του στην περιοχή Ευρασίας, Μαύρης Θάλασσας, Καυκάσου, Κασπίας κ.ά. Σήμερα το σύνολο των χωρών έχει ενταχθεί στις ιμπεριαλιστικές ενώσεις του ΝΑΤΟ και της ΕΕ, ενώ τα τελευταία χρόνια εντάθηκαν οι προσπάθειες να ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των Δυτικών Βαλκανίων σε αυτές τις ενώσεις. Οι αμερικανοΝΑΤΟικές στρατιωτικές δυνάμεις συνεχίζουν την ενίσχυσή τους στην περιοχή, ήδη διαθέτουν μεγάλο αριθμό βάσεων, πραγματοποιούν μεγάλες στρατιωτικές ασκήσεις, οριοθετώντας ως αντίπαλους τη Ρωσία και την Κίνα, τα μονοπώλια των οποίων προωθούν τις δικές τους θέσεις στην περιοχή. Η πορεία της ενσωμάτωσης των Δ. Βαλκανίων αναβαθμίστηκε παραπέρα με τη Συμφωνία των Πρεσπών που έκλεισε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και υλοποιεί η κυβέρνηση της ΝΔ. Την ίδια ώρα, στη διαδικασία ενσωμάτωσης των Δ. Βαλκανίων στις ιμπεριαλιστικές ενώσεις του ΝΑΤΟ και της ΕΕ δεν ασκούν επίδραση μόνον οι «κακοφορμισμένες πληγές» των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων και προτεκτοράτων του Κοσόβου και της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης, αλλά και οι αντιθέσεις στο εσωτερικό της ΕΕ και του ΝΑΤΟ καθώς και άλλα ισχυρά μονοπωλιακά (ρωσικά και κινεζικά) συμφέροντα, εκτός αυτών των ενώσεων, τα οποία έχουν ενισχυθεί στην περιοχή. Για την αξιοποίηση εκείνων ή των άλλων σχεδιασμών οι αστικές πολιτικές δυνάμεις αξιοποιούν το «δηλητήριο» του εθνικισμού, των θρησκευτικών - πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων ή τον κοσμοπολιτισμό του κεφαλαίου, επιδιώκοντας να χειραγωγήσουν τους λαούς σε διάφορους σχεδιασμούς, ξένους προς τα λαϊκά συμφέροντα. Σε κάθε περίπτωση, ισοπεδώνουν τα εργατικά - λαϊκά δικαιώματα των λαών της Βαλκανικής.

Η εμπλοκή της αστικής τάξης της Ελλάδας στους ανταγωνισμούς εμπλέκει τη χώρα σε επικίνδυνες εξελίξεις, σε αιματηρούς σχεδιασμούς σε βάρος άλλων λαών, ενώ η εργατική τάξη και οι λαϊκές δυνάμεις μετατρέπονται σε όμηρο των ιμπεριαλιστικών πολέμων.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ. ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΗΣ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΗΣ ΚΑΙ Η «ΣΥΝΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ»

16 Οξύνεται ο ανταγωνισμός των αστικών τάξεων Ελλάδας και Τουρκίας, όπου καθεμιά επιδιώκει να αναβαθμίσει τη θέση της στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και ανταγωνισμούς στην περιοχή.

Η Τουρκία περιλαμβάνεται μεταξύ των ισχυρότερων 20 καπιταλιστικών κρατών του κόσμου, ενώ είναι η δεύτερη στρατιωτική δύναμη στο ΝΑΤΟ κι επιδιώκει την περαιτέρω αναβάθμιση της θέσης της σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Έχει εισβάλει και διαθέτει στρατεύματα κατοχής σε 3 χώρες (Κύπρο, Συρία, Ιράκ), διατηρεί στρατιωτικές βάσεις στα Βαλκάνια και στη Μέση Ανατολή, στην Αφρική, εμπλέκεται απροκάλυπτα στον εμφύλιο της Λιβύης και στρατιωτικά στο πλευρό του Αζερμπαϊτζάν στον πόλεμο με την Αρμενία. Επιδιώκει να χρησιμοποιήσει στους σχεδιασμούς τις μειονοτικές ομάδες σε διάφορες περιοχές (Βαλκάνια, Κριμαία, Καύκασο, Κεντρική Ασία, Μέση Ανατολή) καθώς και το μουσουλμανικό θρησκευτικό δόγμα. Η τουρκι-

κή αστική τάξη στο σύνολό της έχει ως στόχο την αναβάθμιση του ρόλου της, ωστόσο προκύπτουν διαφοροποιήσεις στο εσωτερικό της σχετικά με τα μέσα και τις αναγκαίες διεθνείς συμμαχίες της. Στο πλαίσιο του «νεο-οθωμανικού» πολιτικού «δόγματος», που έχει επιλέξει ως «όχημα» των συμφερόντων της η κυρίαρχη μερίδα της τουρκικής αστικής τάξης, εμφανίζεται ως «υπερασπιστής» του λαού της Παλαιστίνης και σε αντιπαράθεση όχι μόνο με το Ισραήλ αλλά και με τις αστικές τάξεις της Αιγύπτου και της Σαουδικής Αραβίας. Επιδιώκοντας να παζαρέψει από θέσεις ισχύος με ΗΠΑ, ΝΑΤΟ, ΕΕ, αναπτύσσει πολυσήμαντες σχέσεις με την αστική τάξη της Ρωσίας –εξοπλίστηκε με ρωσικά αντιαεροπορικά/αντιβαλλιστικά συστήματα S-400, που μπορούν να επιφέρουν σημαντικές αλλαγές στον στρατιωτικό συσχετισμό στο Αιγαίο και στην ευρύτερη περιοχή– όπως και με αυτήν του Κατάρ.

Οι σχέσεις των αστικών τάξεων Ελλάδας - Τουρκίας, αναλόγως των καταστάσεων, διακρίνονται από τις επιδιώξεις συνεργασίας και του ανταγωνισμού, ωστόσο οι λαοί των δύο χωρών δεν έχουν σε τίποτα να επωφεληθούν από αυτές τις σχέσεις.

Στο διάστημα από το προηγούμενο Συνέδριο, η τουρκική επιθετικότητα κλιμακώθηκε με την αμφισβήτηση των συνόρων σε Αιγαίο και Έβρο, την αμφισβήτηση της ελληνικής κυριαρχίας δεκάδων νησιών του Αιγαίου, την επιδίωξη να αποκτήσει τμήμα της ελληνικής υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, που με βάση τη Διεθνή Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας δεν της ανήκει. Σε αυτήν την κατεύθυνση το τουρκικό κράτος ανακήρυξε τη λεγόμενη «Γαλάζια Πατρίδα», υπέγραψε το τουρκο-λιβυκό σύμφωνο με την εγκάθετη ηγεσία της Λιβύης, το οποίο καταπατά τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας. Επίσης, ενίσχυσε τις υπερπτήσεις πάνω από ελληνικά νησιά, στρατιωτικές ασκήσεις, έρευνες ή και γεωτρήσεις στην Ανατολική Μεσόγειο, σε περιοχές της ελληνικής υφαλοκρηπίδας και στις ΑΟΖ της Ελλάδας και της Κύπρου, ανακίνησε μειονοτικά ζητήματα, «εργαλειοποίησε» το Μεταναστευτικό και Προσφυγικό, αξιοποιώντας τη συμφωνία με την ΕΕ.

Στις συνθήκες αυτές, καιροφυλακτεί η αμερικανοΝΑΤΟική διαμεσολάβηση κι επιδιαιτησία και ήδη έχει επανέλθει η τουρκική θέση για συνεκμετάλλευση, συνδιαχείριση του Αιγαίου, για λύση win-win (αμοιβαίου οφέλους) που προβάλλουν οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, ενώ εξετάζεται η συνεκμετάλλευση, συνδιαχείριση κυπριακών θαλάσσιων ζωνών με την Τουρκία. Αυτή η συνεκμετάλλευση δεν αφορά την ευημερία των λαών, αλλά την κερδοφορία των μονοπωλίων και «ναρκοθετεί» το μέλλον των δύο λαών, όπως και του περιβάλλοντος.

Το Κόμμα μας υπερασπίζεται τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας από τη σκοπιά της εργατικής τάξης και των λαϊκών δυνάμεων, ως αναπόσπαστο στοιχείο της πάλης για την ανατροπή της εξουσίας του κεφαλαίου. Έχει προειδοποιήσει τους εργαζόμενους πως στις σημερινές συνθήκες αυτά δεν μπορούν να τα εγγυηθούν οι αστικές κυβερνήσεις και οι ιμπεριαλιστικές συμμαχίες, ενώ την ώρα που το Διεθνές Δίκαιο ξαναγράφεται από τις ιμπεριαλιστικές συμφωνίες και το Δικαστήριο της Χάγης λειτουργεί με σκοπιμότητες, η ειρήνη, η ασφάλεια των λαών δεν μπορεί να διασφαλιστεί σε αυτό το πλαίσιο. Η πάλη των δύο λαών είναι αναγκαίο να κατευθύνεται στην εξάλειψη της αιτίας που γεννά αντιθέσεις, συγκρούσεις, πολεμικές συρράξεις, στην ανατροπή της εξουσίας του κεφαλαίου και την αποδέσμευση από τις ιμπεριαλιστικές ενώσεις.

Το ΚΚΕ, που είναι σταθερά προσανατολισμένο στην ανάπτυξη της φιλίας, της διεθνιστικής αλληλεγγύης ανάμεσα στην εργατική τάξη και στους λαούς

των δύο χωρών, έχει οικοδομήσει στενές σχέσεις με το ΚΚ Τουρκίας, με στόχο να δυναμώσει η αντιιμπεριαλιστική πάλη του εργατικού - λαϊκού κινήματος και στις δύο χώρες, ενάντια στις αστικές τάξεις και τη συμμετοχή, εμπλοκή Ελλάδας - Τουρκίας στα ιμπεριαλιστικά σχέδια, για το απαραβίαστο των συνόρων, για την αποδέσμευσή τους από τους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς και ενώσεις του ΝΑΤΟ και της ΕΕ που αποτελούν μόνιμη πηγή οδυνηρών συνεπειών σε βάρος των λαών.

Σε αυτήν την κατεύθυνση υπάρχει δυνατότητα ενίσχυσης της αντιπολεμικής - αντιιμπεριαλιστικής πάλης και διεύρυνσης της πάλης της ΕΕΔΥΕ.

ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

17 Οι συνεχιζόμενες διεργασίες στο Κυπριακό αποσκοπούν στην οριστικοποίηση της διχοτόμησης του νησιού, στη συγκρότηση δύο ξεχωριστών κρατικών οντοτήτων που μόνο τυπικά και συγκυριακά θα έχουν κάποια στοιχεία ομοσπονδίας.

Το Κυπριακό είναι διεθνές πρόβλημα εισβολής και κατοχής του βόρειου τμήματος της Κύπρου από την Τουρκία, περιπλέκεται με το ζήτημα της εκμετάλλευσης του ενεργειακού πλούτου της περιοχής από τα μονοπώλια, τους ανταγωνισμούς των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων στην περιοχή, την αξιοποίηση της Κύπρου ως στρατιωτικού «αναχώματος» από τις δυνάμεις του ΝΑΤΟ, τους σχεδιασμούς των ΗΠΑ, της ΕΕ κι άλλων καπιταλιστικών κρατών στην περιοχή, όπως και από τους ανταγωνισμούς των αστικών τάξεων της περιοχής.

Δεν δικαιώθηκαν όσοι πίστευαν πως η ένταξη στην ΕΕ ή η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων από τα μονοπώλια θα φέρουν ευημερία, ειρήνη και δίκαιη επίλυση του Κυπριακού, όπως δείχνουν οι τουρκικές προκλήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ, στην Αμμόχωστο, η αμφισβήτηση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κύπρου και το περιεχόμενο των έως τώρα διαπραγματεύσεων για διχοτομική λύση.

Το ΚΚΕ σθεναρά και αποφασιστικά βρίσκεται στο πλευρό του λαού της Κύπρου. Αντιτάσσεται στην επιβολή λύσης που θα διαιωνίζει τη διχοτόμηση, δεν θα δίνει βιώσιμη και φερέγγυα λύση για το σύνολο του κυπριακού λαού, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, Αρμένιους, Λατίνους, Μαρωνίτες. Η πάλη μας κατευθύνεται στον στόχο για μια Κύπρο ενιαία (ένα και όχι δύο κράτη), ανεξάρτητη, με μία και μόνη κυριαρχία, μία ιθαγένεια και διεθνή οντότητα, χωρίς ξένες βάσεις και στρατεύματα, χωρίς ξένους εγγυητές και προστάτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ (ΔΚΚ) ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ. ΣΕ ΠΟΙΑ ΦΑΣΗ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΔΚΚ

18 Η πορεία ανασυγκρότησης του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος (ΔΚΚ), το οποίο βρίσκεται σε βαθιά κρίση και δέχεται σφοδρή ιδεολογική, πολιτική επίθεση από δυνάμεις που στηρίζουν το καπιταλιστικό σύστημα, είναι μόνιμο και σταθερό μέλημα του Κόμματός μας, πηγάζει από τον παγκόσμιο χαρακτήρα της ταξικής πάλης.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες, όπου πυκνώνουν τα αστικά κράτη που ενισχύουν νομοθετικά, κατασταλτικά μέτρα σε βάρος των κομμουνιστών, το Κόμμα μας ανέλαβε, σε συντονισμό και με άλλα ΚΚ, πρωτοβουλίες για την επαναστατική ανασυγκρότηση του ΔΚΚ, που σήμερα δεν διακρίνεται από ιδεολογική συνοχή και αντίστοιχη οργανωτική δομή.

Πλευρές αυτής της κατάστασης που αντιμετωπίζουμε έχουν ως εξής:

Πολλά κόμματα διατηρούν τον τίτλο «κομμουνιστικό», αλλά η ιδεολογικοπολιτική και οργανωτική τους συγκρότηση δεν συνάδει με τα κομμουνιστικά χαρακτηριστικά, την ιδεολογία του επιστημονικού κομμουνισμού, την επαναστατική στρατηγική - πρόγραμμα που να αντιστοιχεί σε επαναστατικό εργατικό, λενινιστικό κόμμα.

Δεν υποβαθμίζουμε τη σημασία μια σειρά κόμματα να επικαλούνται τον μαρξισμό - λενινισμό και να διαχωρίζουν έτσι τη θέση τους από όσους ανοιχτά απεμπόλησαν την ιδεολογία μας, ωστόσο πολλά από αυτά έχουν ακόμη πολύ αδύναμη ταξική προσέγγιση των σύγχρονων φαινομένων του καπιταλισμού, της ταξικής πάλης με βάση την κομμουνιστική ιδεολογία, τη διαλεκτική υλιστική ανάλυση της Ιστορίας και των σύγχρονων κοινωνικών φαινομένων.

Συχνά στις προσεγγίσεις ΚΚ κυριαρχούν αστικές ιδεολογικές επιδράσεις - οπορτουνιστικές, μετατρέποντας την όποια επίκληση της κοσμοθεωρίας μας, από θεωρητική βάση κι επιστημονικό μεθοδολογικό εργαλείο για την κατανόηση και την αλλαγή της κοινωνίας σε «ευχολόγιο».

Συνοπτικά, παραμένει η συνολική αρνητική εικόνα, τόσο στις κορυφαίες καπιταλιστικές χώρες (ΗΠΑ, της ΕΕ, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία, Κίνα, Ρωσία) όσο και σε χώρες και περιοχές, οι οποίες αποτελούν εστίες ιμπεριαλιστικών πολεμικών επεμβάσεων.

Ανάλογη είναι η κατάσταση συνολικά στο εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα, όπου κυριαρχούν συνδικαλιστικές ηγεσίες και συνδικάτα συμβιβασμένα με τις αστικές κυβερνήσεις και την εργοδοσία, ενώ παραμένει μεγάλο ζητούμενο οι δεσμοί των περισσότερων ΚΚ με την εργατική τάξη και το κίνημά της, ώστε αυτά να κατακτούν νέες θέσεις και πρωταγωνιστικό ρόλο στην ταξική πάλη.

Σε αυτήν την κατάσταση, ωστόσο, έχει ιδιαίτερη σημασία το γεγονός ότι διαμορφώνεται ένας αριθμός ΚΚ, όχι χωρίς πισωγυρίσματα, που επιχείρησαν με πολλές δυσκολίες τη διόρθωση της στρατηγικής τους, διακηρύσσοντας τον σοσιαλιστικό χαρακτήρα της επανάστασης και προσπαθώντας να ξεπεράσουν την παλιά στρατηγική που κυριάρχησε στο ΔΚΚ.

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ - ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΜΑΣ

19 Στις γραμμές του ΔΚΚ διεξάγεται σφοδρή ιδεολογική - πολιτική διαπάλη για σειρά ζητημάτων, όπως είναι η ανάλυση - ερμηνεία των σύγχρονων φαινομένων του καπιταλισμού και του διεθνούς ιμπεριαλιστικού συστήματος. Υπερισχύουν απόψεις για αντοχή του καπιταλισμού, για δυνατότητες «εξανθρωπισμού» και «εκδημοκρατισμού» του, αξιοποίησης των τεχνολογικών επιτευγμάτων του προς όφελος των λαϊκών δυνάμεων με την ενεργητική πολιτική παρέμβαση των ΚΚ και σε επίπεδο κυβερνητικό. Σε αυτό το έδαφος από ΚΚ αναπαράγονται θέσεις περί «ενότητας της αριστεράς», «των δημοκρατικών ή πατριωτικών δυνάμεων», της «συνεργασίας με

την αριστερή σοσιαλδημοκρατία», των «κεντροαριστερών κυβερνήσεων», των «νέων αντιφασιστικών και αντινεοφιλελεύθερων μετώπων», στη λογική των σταδίων, παρεμβάλλοντας έναν κυβερνητικό στόχο στο έδαφος του καπιταλισμού (αντιδικτατορικό, αντικατοχικό - απελευθερωτικό, δημοκρατικό - αντιιμπεριαλιστικό, αντιδεξιό, αντιφασιστικό - αντινεοφιλελεύθερο) κ.λπ.

Διαπάλη διεξάγεται επίσης για τις οικονομικές και πολιτικές νομοτέλειες της σοσιαλιστικής επανάστασης και της κομμουνιστικής κοινωνίας, μ' επίκεντρο την ερμηνεία της σοσιαλιστικής - κομμουνιστικής οικοδόμησης στον 20ό αιώνα, των αιτιών της αντεπαναστατικής ανατροπής.

Βασικός παράγοντας που δυσκολεύει την επαναστατική ανασυγκρότηση του ΔΚΚ είναι το γεγονός ότι μια σειρά από ΚΚ δεν επιχειρούν την σε βάθος αποτίμηση της ιστορικής πείρας της σοσιαλιστικής οικοδόμησης και της στρατηγικής του ΔΚΚ, στηριγμένα σε βασικές αρχές της θεωρίας μας, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να υιοθετούν θέσεις της στρατηγικής των σταδίων και των μεταρρυθμίσεων, για το πέρασμα στον σοσιαλισμό. Έτσι υιοθετούν πολιτική συνεργασίας με σοσιαλδημοκρατικές δυνάμεις, πολιτικό στόχο μεταβατικής κυβέρνησης στο πλαίσιο του καπιταλισμού, αλλά και θέσεις που αντιλαμβάνονται τις νομοτέλειες της αγοράς ως στοιχεία που μπορούν να ενσωματωθούν στη σοσιαλιστική οικοδόμηση.

Σε σειρά ΚΚ διαμορφώνεται η οπορτουνιστική θέση ότι στην Κίνα «οικοδομείται ο σοσιαλισμός με κινεζικά χαρακτηριστικά» με έναν ορισμένο συμβιβασμό με το κεφάλαιο και η λαθεμένη αντίληψη πως η Ρωσία δεν είναι ιμπεριαλιστική δύναμη, αλλά μια καπιταλιστική χώρα της «περιφέρειας» του ιμπεριαλιστικού συστήματος, που μαζί με τη «σοσιαλιστική Κίνα» επιδρά «θετικά» στον διεθνή συσχετισμό. Η προσέγγιση αυτή, που αποτελεί απόσπαση της πολιτικής από την οικονομία, αντιστρατεύεται τη λενινιστική αντίληψη για τον ιμπεριαλισμό.

Για το Κόμμα μας αποτελεί σημαντική κατάκτηση - βάση η μελέτη της σοσιαλιστικής οικοδόμησης στην ΕΣΣΔ, αν και παραμένει καθήκον για το επόμενο διάστημα η συνέχιση της έρευνας - μελέτης σε ζητήματα οικονομίας, αλλά κι εξωτερικής πολιτικής, γενικότερα σε ζητήματα του εποικοδομήματος στην ΕΣΣΔ καθώς και σε άλλες χώρες της σοσιαλιστικής οικοδόμησης. Τα περισσότερα ΚΚ, που δεν έχουν προχωρήσει σε σχετικές μελέτες, διατηρούν μεγάλες συγχύσεις σχετικά με τον χαρακτήρα της σημερινής Κίνας, της Ρωσίας, άλλων καπιταλιστικών κρατών. Αυτό μπορεί να επιφέρει τραγικές συνέπειες και στη στάση τους στο ζήτημα του πολέμου στην εποχή του ιμπεριαλισμού, όπου το κομμουνιστικό κίνημα, έχοντας σταθερό μέτωπο ενάντια στα ιμπεριαλιστικά κέντρα των ΗΠΑ, ΝΑΤΟ, ΕΕ, δεν θα πρέπει να συρθεί στο πλευρό κανενός καπιταλιστικού κράτους ή ιμπεριαλιστικού κέντρου. Παραμένει καθήκον προς κατάκτηση να υπερασπιστεί με συνέπεια τα ταξικά συμφέροντα της εργατικής τάξης σε σύγκρουση με την αστική τάξη της χώρας του, να μην επιλέξει «ξένη σημαία» κάτω από την πίεση μικροαστικών δυνάμεων αλλά κι εθνικιστικών πιέσεων στις εργατικές δυνάμεις.

Οι κομμουνιστές απαιτείται να δυναμώσουν το μέτωπο τόσο απέναντι στις αντιλήψεις του κοσμοπολιτισμού, που προσεγγίζουν αταξικά τις διεθνείς συμμαχίες των αστικών τάξεων (ΕΕ, ΝΑΤΟ, BRICS κ.ο.κ.), όσο και του εθνικισμού, της «φυλετικής καθαρότητας του έθνους και του πολιτισμού» και των άλλων ρατσιστικών αντιλήψεων που αναπτύσσονται ενάντια στους πρόσφυγες και μετανάστες.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ ΤΟ ΚΟΜΜΑ

20 Ευρωπαϊκή Κομμουνιστική Πρωτοβουλία. Η Διεθνής Κομμουνιστική Επιθεώρηση

Το Κόμμα μας πρωτοστάτησε στη συγκρότηση της Ευρωπαϊκής Κομμουνιστικής Πρωτοβουλίας (ΕΚΠ), όπου συμμετέχουν 30 ΚΚ από την Ευρώπη, καθώς και της Διεθνούς Κομμουνιστικής Επιθεώρησης (ΔΚΕ), όπου συμμετέχουν 10 κόμματα. Και οι δύο αυτές μορφές διακομματικής συνεργασίας στηρίζονται σε συγκεκριμένες ιδρυτικές αρχές και ιδεολογικό - πολιτικό πλαίσιο.

Η ΕΚΠ ανέδειξε σημαντικά προβλήματα των εργαζομένων και πρόβαλε αιτήματα για τις ανάγκες τους, για το δικαίωμα στη μόνιμη, σταθερή εργασία, ενάντια στη μάστιγα της ανεργίας και τις ελαστικές μορφές απασχόλησης, για αποκλειστικά δημόσια δωρεάν Υγεία, Πρόνοια και Παιδεία, για τα εργατικά δικαιώματα στους εργασιακούς χώρους, τα πολιτικά και συνδικαλιστικά δικαιώματα, το δικαίωμα της απεργίας, κατά της κρατικής και εργοδοτικής τρομοκρατίας.

Τα κόμματα που συμμετέχουν στην ΕΚΠ κατέγραψαν σημαντική δράση κατά των ιμπεριαλιστικών πολέμων και παρεμβάσεων, αποκάλυψαν την ουσία των ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών για το μοίρασμα των αγορών και τον έλεγχο των πλουτοπαραγωγικών πηγών.

Η ΕΚΠ συγκρούεται με τον αντικομμουνισμό, τις διώξεις κατά Κομμουνιστικών Κομμάτων, την απαγόρευση της δράσης και των συμβόλων τους, της κομμουνιστικής ιδεολογίας.

Η ΕΚΠ τίμησε ιστορικές επετείους του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος και ανέδειξε τα σύγχρονα μηνύματά τους, υπερασπίστηκε τις κατακτήσεις και τα επιτεύγματα του σοσιαλισμού που οικοδομήθηκε τον 20ό αιώνα, το ότι ήταν διαδικασία σοσιαλιστικής οικοδόμησης στη Σοβιετική Ένωση και τις άλλες χώρες, αντιπαρατέθηκε αποφασιστικά με τη συστηματική προσπάθεια συκοφάντησης που καταβάλλουν η ΕΕ και άλλοι καπιταλιστικοί μηχανισμοί. Σε αυτήν την κατεύθυνση σημαντικές ήταν οι εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν υπό την αιγίδα της ΕΚΠ σε Κωνσταντινούπολη και Μόσχα για τα 100 χρόνια από την ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς.

Ταυτόχρονα, όμως, εκτιμάμε ότι και στα κόμματα που συμμετέχουν στην ΕΚΠ εκδηλώνονται στον έναν ή στον άλλο βαθμό ιδεολογικοπολιτικές συγχύσεις και προβλήματα. Υπάρχουν κόμματα που έχουν δώσει πολύχρονες μάχες με δυνάμεις του οπορτουνισμού, ωστόσο το συγκεκριμένο ιδεολογικό - πολιτικό και οργανωτικό δυναμικό τους είναι περιορισμένο, εξαιτίας και της πολύχρονης ζημιάς που έχουν κάνει ο ευρωκομμουνισμός και η σοσιαλδημοκρατία στο κομμουνιστικό κίνημα της Ευρώπης. Έτσι, αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες στην επεξεργασία της επαναστατικής στρατηγικής και στη σύνδεσή της με την τρέχουσα ταξική πάλη σε συνθήκες που ο πολύ αρνητικός συσχετισμός αφορά και το συνδικαλιστικό εργατικό κίνημα. Σε αυτές τις συνθήκες αναπαράγεται η οπορτουνιστική επίθεση.

Για ένα μέρος ΚΚ, η έλλειψη ιδεολογικοπολιτικής και οργανωτικής ενότητας έχει τη ρίζα της στην ιστορική πορεία διάλυσης και συγκρότησής τους μετά την αντεπανάσταση, ενώ η διαδικασία ενίσχυσης των επαναστατικών κομμουνιστικών χαρακτηριστικών συχνά συνοδεύεται από όξυνση της διαπάλης στο εσωτερικό τους, ακόμα και με διασπάσεις. Αυτό εκδηλώνεται ιδιαίτερα όταν καταβάλλεται προσπάθεια αντιστοίχισης της στρατηγικής με τις ανάγκες της αντικαπιταλιστικής πάλης και, συνεπώς, οι επαναστατικές δυνάμεις έχουν πρόσθετα

καθήκοντα να μελετούν με ταξικά κριτήρια τις εξελίξεις, να συνυπολογίζουν έγκαιρα όλους τους παράγοντες που επιδρούν στην πορεία τους και να επιμένουν στη δημιουργία ισχυρών προγραμματικών βάσεων, πάνω στις οποίες θα στηρίζεται η ιδεολογικοπολιτική και οργανωτική ενότητα των γραμμών τους.

Το περιοδικό Διεθνής Κομμουνιστική Επιθεώρηση, όπου συμμετέχουν κόμματα απ' όλο τον κόσμο, κινείται στην κατεύθυνση της διαμόρφωσης των όρων για τη συγκρότηση ενός Κομμουνιστικού Πόλου. Την περίοδο που εξετάζουμε εκδόθηκαν 4 τεύχη της ΔΚΕ, με θεματολογία επίκαιρη για το Διεθνές Κομμουνιστικό Κίνημα (Οκτωβριανή Επανάσταση, γυναικείο κίνημα, εργατικό - συνδικαλιστικό κίνημα, προλεταριακός διεθνισμός). Στις συνεδριάσεις της Συντακτικής Επιτροπής της ΔΚΕ, μέσα από τη συζήτηση θεωρητικών και πολιτικών ζητημάτων, επιδιώκεται να δοθεί ώθηση στην ανάπτυξη της επαναστατικής θεωρίας και πολιτικής ως ενιαίας βάσης για το ΚΚ. Η έκδοση του περιοδικού σε διάφορες γλώσσες, χάρη στις κοινές προσπάθειες των κομμάτων που συμμετέχουν και αντιπαλεύοντας πλήθος δυσκολιών, απευθύνεται στα μέλη και στα στελέχη των Κομμουνιστικών Κομμάτων, υπερασπίζεται τον μαρξισμό - λενινισμό κι επιδιώκει στη βάση του την προσέγγιση σύγχρονων ζητημάτων.

21 Διεθνείς και Περιφερειακές Συναντήσεις. Κοινές τοποθετήσεις

Το ΚΚΕ συνέβαλε, μαζί με άλλα ΚΚ, στην προσπάθεια να διατηρηθούν τα όποια κομμουνιστικά χαρακτηριστικά στις Διεθνείς Συναντήσεις των Κομμουνιστικών κι Εργατικών Κομμάτων (ΔΣΚΕΚ), που ξεκίνησαν με πρωτοβουλία του ΚΚΕ και στις οποίες συμμετέχουν πάνω από 120 ΚΚ. Το Κόμμα μας υλοποίησε τις δεσμεύσεις του απέναντι στα άλλα ΚΚ που συμμετέχουν στις ΔΣΚΕΚ και αφορούν τη λειτουργία του κοινού διαδικτυακού τόπου (SOLIDNET), όπου τα ΚΚ μπορούν να δημοσιεύσουν ειδήσεις και ντοκουμέντα, όπως και τη λειτουργία του συστήματος γρήγορης αμοιβαίας πληροφόρησης των ΚΚ καθώς και την ηλεκτρονική έκδοση του «Ενημερωτικού Δελτίου».

Από τις 3 Διεθνείς Συναντήσεις, που πραγματοποιήθηκαν αυτήν την περίοδο, το ΚΚΕ φιλοξένησε την 20ή, που συνέπεσε με τα 100χρονα από την ίδρυσή του, το 2018, ενώ μαζί με το ΚΚ Τουρκίας συνδιοργάνωσε στη Σμύρνη την 21η Διεθνή Συνάντηση, γεγονός που έμπρακτα έδειξε τους διεθνιστικούς δεσμούς των Ελλήνων και των Τούρκων κομμουνιστών και άνοιξε μια νέα σελίδα στο συντονισμό της δράσης των ΚΚ.

Βεβαίως, στις Διεθνείς Συναντήσεις, όπως το Κόμμα μας έχει τονίσει και στο παρελθόν, διεξάγεται σφοδρή ιδεολογικοπολιτική διαπάλη στρατηγικού χαρακτήρα για πολλά σύγχρονα ζητήματα και κυρίως για την κατεύθυνση της πάλης, ενώ οι Κοινές Δράσεις που αποφασίζονται, προωθούνται μόνον από ένα τμήμα των ΚΚ, ενώ άλλα ΚΚ, χωρίς να εμποδίζουν την έκδοσή τους, δεν τις υλοποιούν.

Το Κόμμα μας την ίδια περίοδο διοργάνωσε Συναντήσεις ΚΚ της Ευρώπης (2018, 2019), Περιφερειακή Συνάντηση ΚΚ Μεσογείου, Μέσης Ανατολής και Κόλπου (τέλη 2017), συμμετείχε σε σειρά θεματικών εκδηλώσεων που διοργάνωσαν άλλα ΚΚ, όπως για τα 100χρονα της Οκτωβριανής Επανάστασης, τα 100χρονα από την ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς, τα 200 χρόνια από τη γέννηση του Μαρξ κ.ά.

Σε πολλές περιπτώσεις έγινε κατορθωτό να εγκριθούν Κοινές Ανακοινώσεις ή Διακηρύξεις, όπως για τα 100χρονα της Οκτωβριανής Επανάστασης και την ίδρυση της Κομμουνιστικής Διεθνούς. Μέσα από τη διαμόρφωση των Κοινών Ανακοινώσεων γίνεται προσπάθεια να διευκρινιστούν οι εκτιμήσεις

στις οποίες το κάθε ΚΚ έχει καταλήξει για το ένα ή το άλλο ζήτημα καθώς και να καθοριστούν κοινοί στόχοι πάλης. Πρόκειται για σύνθετη, επίπονη μορφή συνεργασίας και συντονισμού των ΚΚ, που διατηρεί τη σημασία της, παρά το υπαρκτό γεγονός ότι πολλά Κομμουνιστικά κι Εργατικά Κόμματα είναι σήμερα αδύναμα ή δρουν σε συνθήκες ημιπαρανομίας ή σκληρών διώξεων, ή δεν έχουν στη διάθεσή τους όλα τα μέσα που έχουν σήμερα το ΚΚΕ και κάποια ακόμα κόμματα για να παλέψουν τους κοινούς στόχους που διατυπώνονται. Η διαδικασία της ανταλλαγής απόψεων και της σχετικής διαπάλης για σοβαρά θέματα, στο πλαίσιο της προετοιμασίας Κοινών Ανακοινώσεων, συμβάλλει, ως ένα βαθμό, στην κατεύθυνση της επαναστατικής ιδεολογικής ανασυγκρότησης του Διεθνούς Κομμουνιστικού Κινήματος.

Ιδιαίτερα στις συνθήκες της πανδημίας, όπου αναβλήθηκαν μια σειρά από Διεθνείς Συναντήσεις, οι κοινές τοποθετήσεις όπως και οι τηλεδιασκέψεις ήταν ιδιαίτερα σημαντικές μορφές δουλειάς.

22 Στήριξη και ανάπτυξη της διεθνιστικής δράσης

Το Κόμμα μας στάθηκε στο πλευρό ΚΚ και κομμουνιστών που διώκονται. Εξέδωσε ανακοινώσεις, καταγγελίες, έκανε διαβήματα, πικετοφορίες σε πρεσβείες, κατέθεσε Ερωτήσεις στο Ευρωκοινοβούλιο, απέστειλε αντιπροσωπείες βουλευτών - ευρωβουλευτών σε δίκες ενάντια σε ΚΚ που διεξήχθησαν σε άλλες χώρες.

Πρωτοστάτησε στην οργάνωση αλληλεγγύης σε λαούς που βιώνουν την ξενική κατοχή και τις συνέπειες των ιμπεριαλιστικών επεμβάσεων κι εκβιασμών, όπως ο κουβανικός, ο παλαιστινιακός και ο κυπριακός λαός.

Το Κόμμα μας δυνάμωσε ακόμη περισσότερο τις διμερείς του σχέσεις με δεκάδες ΚΚ απ' όλον τον κόσμο, μεταφέροντας την πείρα του ΚΚΕ από τους αγώνες και τα συμπεράσματα από τη μελέτη της 100χρονης ηρωικής Ιστορίας του. Επεδίωξε τη συνεργασία και τον συντονισμό της δράσης ακόμη και με κόμματα με τα οποία έχει σοβαρές ιδεολογικές - πολιτικές διαφορές.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η στενή και συντροφική σχέση που έχει αναπτυχθεί με το ΚΚ Τουρκίας, το γεγονός ότι ΚΚΕ και ΚΚΤ μπόρεσαν σε κρίσιμες στιγμές της προηγούμενης περιόδου να τοποθετηθούν με Κοινές Ανακοινώσεις για τις εξελίξεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και στην περιοχή μας, ορθώνοντας μέτωπο στον εθνικισμό και στον κοσμοπολιτισμό του κεφαλαίου, δείχνοντας στους λαούς των δύο χωρών το δρόμο της πάλης ενάντια στους ιμπεριαλιστικούς σχεδιασμούς και τα συμφέροντα των αστικών τάξεων, το δρόμο της ειρήνης και φιλίας των λαών που είναι ο δρόμος του σοσιαλισμού.

Το ΚΚΕ στήριξε την προσπάθεια της ΚΝΕ που ανέκτησε κύρος και ανέλαβε σοβαρές ευθύνες για την ανάπτυξη και το συντονισμό της πάλης των Κομμουνιστικών Νεολαιών, δίνοντας ώθηση στις Συναντήσεις των ευρωπαϊκών Κομμουνιστικών Νεολαιών, προωθώντας πλούσιες διμερείς σχέσεις, αξιοποιώντας την πείρα που συγκεντρώθηκε από τη διαπάλη Κομμουνιστικών Νεολαιών με την αστική και οπορτουνιστική παρέμβαση μέσα στη νεολαία.

Το Κόμμα μας συνέχισε να στηρίζει τη δράση της Παγκόσμιας Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας (ΠΣΟ), του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ειρήνης (ΠΣΕ), της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Δημοκρατικών Νεολαιών (ΠΟΔΝ) και της Παγκόσμιας Δημοκρατικής Ομοσπονδίας Γυναικών (ΠΔΟΓ), ενώ συμμετέχει στη Διεθνή Ομοσπονδία Αντιστασιακών (FIR). Στις διεθνείς αυτές οργανώσεις, που συγκροτήθηκαν κάτω από την ακτινοβολία της ΕΣΣΔ και της Αντιφασιστικής Νίκης, μετά το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού Πολέμου, ασκεί σή-

μερα αρνητική επίδραση η ιδεολογικοπολιτική και οργανωτική αδυναμία των ΚΚ και η παρέμβαση οπορτουνιστικών και αστικών δυνάμεων. Σε αυτές τις διεθνείς οργανώσεις, που χάρη στην ενεργή παρέμβαση των κομμουνιστών άντεξαν στο «τσουνάμι» της αντεπανάστασης, ενισχύονται οπορτουνιστικές και σοσιαλδημοκρατικές αντιλήψεις, που συχνά έχουν τον πρώτο λόγο και κυριαρχούν στην ιδεολογικοπολιτική διαπάλη. Ακόμη και αστικές δυνάμεις επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν την ιστορική διαδρομή και παρακαταθήκη αυτών των οργανώσεων, να επωφεληθούν από την άμβλυνση των αντικαπιταλιστικών αντανακλαστικών, από την ιδεολογική σύγχυση που επικρατεί και σε κομμουνιστικές δυνάμεις, π.χ., για το οικονομικό - πολιτικό περιεχόμενο του ιμπεριαλισμού, ώστε να προωθήσουν δικούς τους σχεδιασμούς, τη στήριξη της μιας έναντι άλλης ιμπεριαλιστικής συμμαχίας. Απαιτείται παραπέρα συζήτηση για τον συσχετισμό σε καθεμιά από αυτές τις οργανώσεις, την προοπτική τους, το πλαίσιο πάλης τους, την παρέμβαση των κομμουνιστών.

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

23 Παραμένει ως ζητούμενο η ιδεολογική - πολιτική - οργανωτική ανασυγκρότηση του ΔΚΚ σε συνθήκες μεγάλης υποχώρησης του εργατικού κινήματος και παρά την όξυνση των αντιφάσεων του καπιταλισμού. Οι ρίζες της υποχώρησης είναι πολύ βαθιές, αφενός λόγω της αντεπαναστατικής επικράτησης στον πρώτο κύκλο της σοσιαλιστικής οικοδόμησης κατά τον 20ό αιώνα, αφετέρου λόγω της μεγάλης μακροχρόνιας ενσωμάτωσης ΚΚ στο αστικό πολιτικό σύστημα.

Τα αδιέξοδα του καπιταλισμού, κάθε μορφής διαχείρισής του, αντικειμενικά διαμορφώνουν το έδαφος ανάπτυξης του εργατικού και κομμουνιστικού κινήματος. Στις σημερινές συνθήκες, το Κόμμα μας, παραμένοντας αλληλέγγυο με κάθε Κομμουνιστικό κι Εργατικό Κόμμα που διώκεται, προτάσσει το ζήτημα της ιδεολογικοπολιτικής ανασυγκρότησης του ΔΚΚ, μέσα από την ενίσχυση της κοινής δράσης με τα Κομμουνιστικά κι Εργατικά Κόμματα που:

– Υπερασπίζονται τον μαρξισμό - λενινισμό και τον προλεταριακό διεθνισμό, την ανάγκη διαμόρφωσης ανάλογου πόλου.

– Υπερασπίζονται την επαναστατική προοπτική, συγκρούονται με τις δυνάμεις του οπορτουνισμού και ρεφορμισμού, έχουν απορρίψει την κεντροαριστερή διαχείριση του καπιταλισμού και οποιαδήποτε άλλη παραλλαγή της «στρατηγικής των σταδίων».

– Υπερασπίζονται τις νομοτέλειες της σοσιαλιστικής επανάστασης και οικοδόμησης, αναγνωρίζουν την πορεία σοσιαλιστικής οικοδόμησης στον 20ό αιώνα και ταυτόχρονα επιδιώκουν να ερευνήσουν, να συνειδητοποιήσουν τα προβλήματα και τα λάθη, να αντλήσουν διδάγματα.

– Έχουν σαφή ιδεολογικό μέτωπο με λαθεμένες αντιλήψεις για τον ιμπεριαλισμό, ιδιαίτερα αυτές που αποκόβουν τη στρατιωτική - πολεμική επιθετικότητα από το οικονομικό περιεχόμενο του ιμπεριαλισμού, με αποτέλεσμα να μην έχουν μέτωπο απέναντι σε κάθε ιμπεριαλιστική συμμαχία.

– Αναπτύσσουν δεσμούς με την εργατική τάξη, δραστηριοποιούνται στο συνδικαλιστικό κίνημα, επιδιώκοντας να εντάξουν την πάλη για τα δικαιώματα της εργατικής τάξης και των λαϊκών μεσαίων στρωμάτων σε μια σύγχρονη επαναστατική στρατηγική για την εργατική εξουσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΣΘΕΝΙΚΗ ΑΝΑΚΑΜΨΗ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΙΒΡΑΔΥΝΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΣΕ ΒΑΘΙΑ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

24 Το χρονικό διάστημα, που μεσολάβησε από το 20ό Συνέδριο, χαρακτηρίζεται από εναλλαγές στην εξέλιξη της ελληνικής καπιταλιστικής οικονομίας. Αρχικά εκδηλώθηκε μια «αργόσυρτη» διαδικασία ανάκαμψης την περίοδο 2017 - 2019, για να ακολουθήσει στη συνέχεια στα τέλη του 2019 νέα επιβράδυνση που μετεξελίχθηκε, λόγω και των μέτρων διαχείρισης του κορονοϊού, σε νέα βαθιά καπιταλιστική κρίση το 2020, με μείωση κατά 10% του ΑΕΠ, σύμφωνα με τις υπάρχουσες εκτιμήσεις (π.χ. ΔΝΤ).

Η μείωση του ΑΕΠ στην Ελλάδα αναμένεται να είναι μεγαλύτερη από τον μέσο όρο της ΕΕ και της Ευρωζώνης, αλλά και από τις περισσότερες χώρες της ευρύτερης περιοχής.

Από τις αρχές του 2017 μέχρι το τέλος του 2019 το ΑΕΠ αυξήθηκε, σε σταθερές τιμές του 2010, με έναν μέσο ετήσιο ρυθμό περίπου 1,8%, καλύπτοντας ένα μικρό μέρος της συρρίκνωσης κατά 25% του ΑΕΠ στην προηγούμενη κρίση (2008 - 2015).

Η συρρίκνωση του ΑΕΠ, ήδη από το 4ο τρίμηνο του 2019, αντανακλά κατά κύριο λόγο τη μείωση των εξαγωγών και τη μείωση των επενδύσεων. Η στασιμότητα στην Ευρωζώνη, η επιβράδυνση του παγκόσμιου ΑΕΠ και η απότομη επιβράδυνση του διεθνούς εμπορίου ήδη από το 2019, πριν την εκδήλωση της πανδημίας, επέδρασαν αρνητικά στην εγχώρια οικονομία με καθυστέρηση περίπου 6 μηνών.

Η σχετική αδυναμία αναπαραγωγής του κοινωνικού κεφαλαίου φαίνεται έκδηλα από τον επίσημο δείκτη βιομηχανικής παραγωγής της περιόδου προ κορονοϊού. Το 2019 ο σχετικός δείκτης μειώθηκε κατά 0,6% σε σχέση με το 2018 οπότε είχε καταγραφεί αύξηση 1,6% και ο δείκτης της μεταποίησης σημείωσε επιβράδυνση 1,2% έναντι της αύξησης 2,8% το 2018. Ο δείκτης από κλάδο σε κλάδο διαφοροποιείται λόγω της κλαδικής ανισομετρίας, με τον δυναμικό κλάδο του Φαρμάκου να καταγράφει αύξηση 23% και τον κλάδο προϊόντων διύλισης πετρελαίου να συρρικνώνεται κατά 8,6%, ενώ ο κλάδος μεταποίησης των τροφίμων είχε αύξηση 1,5%.

Η περίοδος 2017 - 2019 συνοδεύτηκε από μια σταδιακή αλλαγή της κλαδικής διάρθρωσης της εγχώριας οικονομίας. Ισχυροποιήθηκαν ήδη δυναμικοί κλάδοι (Τηλεπικοινωνίες/Πληροφορική, φαρμακοβιομηχανία, χημική βιομηχανία) με την πραγματοποίηση μεγάλου ύψους επενδύσεων και κερδών, κλάδοι παραγωγής εμπορευμάτων με εξαγωγικό προσανατολισμό, ο εξωτερικός τουρισμός, Μεταφορές κ.λπ. Αντίθετα, ο τομέας των κατασκευών και η σχετιζόμενη με αυτόν μεταποιητική βιομηχανική δραστηριότητα υποχώρησαν σημαντικά. Η κλαδική αναδιάρθρωση της εγχώριας οικονομίας προωθήθηκε με συμβολή των κυβερνητικών σχεδίων και την αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων (ΕΣΠΑ).

Η νέα κυβέρνηση, της ΝΔ, παρουσιαζόταν υπεραισιόδοξη για «αυξανόμενη δυναμική της εγχώριας οικονομίας», εκτίμηση που καταρρίφθηκε πολύ γρήγορα.

Ως Κόμμα είχαμε πολύ έγκαιρα χαρακτηρίσει υπεραισιόδοξες τις προβλέψεις για ισχυρή ανάπτυξη της εγχώριας οικονομίας το επόμενο μεσοπρόθεσμο διάστημα. Είχαμε πολλαπλά προειδοποιήσει για τις αρνητικές επιπτώσεις της πολιτικής της λεγόμενης «εξωστρέφειας», η οποία προβλήθηκε από τις κυβερνήσεις ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ, τον ΣΕΒ και την Τράπεζα της Ελλάδας, ως ένα σημαντικό επίτευγμα μετά την κρίση. Η περιβόητη «πολιτική της εξωστρέφειας» οδηγούσε σε περαιτέρω ενσωμάτωση της εγχώριας οικονομίας στην παγκόσμια καπιταλιστική αγορά, επομένως και στην έκθεση σε μια πιο γενικευμένη κρίση.

Η ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΥΠΙΚΗ ΛΗΞΗ ΤΩΝ ΜΝΗΜΟΝΙΩΝ

25 Το καλοκαίρι του 2018 έληξαν τυπικά τα μνημόνια, ενώ ενεργοποιήθηκε το πλαίσιο ενισχυμένης εποπτείας. Τον Απρίλη του 2019 υποβλήθηκε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς η χώρα εντάχθηκε στο πλαίσιο των υποχρεώσεων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Η εκάστοτε κυβερνητική οικονομική πολιτική σχεδιάζεται και εξελίσσεται με βάση τις συνολικές ανάγκες αλλά και τις εσωτερικές αντιθέσεις του μεγάλου κεφαλαίου. Η εκάστοτε κυβερνητική εναλλαγή εκφράζει, μεταξύ άλλων, και ενδοκεφαλαιακές αντιθέσεις, διαφοροποιήσεις στα επιμέρους αστικά συμφέροντα, διαφορετικό ρυθμό υλοποίησης ορισμένων πλευρών της αστικής στρατηγικής, όμως ο στρατηγικός αστικός σχεδιασμός παραμένει απαράλλακτος. Ο πυρήνας του αφορά τη διαμόρφωση όρων επιτάχυνσης της καπιταλιστικής ανάπτυξης, τη γεωπολιτική αναβάθμιση της χώρας, τη στροφή στους κλάδους όπου η χώρα «έχει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα» καθώς και τη θωράκιση του συστήματος μπροστά σε ενδεχόμενη απότομη και μαζική λαϊκή αντίδραση.

Από την κυβέρνηση της ΝΔ υιοθετήθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις για την «έμμεση» στήριξη της κερδοφορίας του κεφαλαίου και την προσέλκυση επενδύσεων (αλλαγές χρήσης γης, στο καθεστώς επενδύσεων, στην άρση μηχανισμών που εμπόδιζαν τη συγκεντροποίηση κ.ά.) αλλά και την άμεση στήριξη των μονοπωλιακών ομίλων (φοροελαφρύνσεις, αξιοποίηση κονδυλίων ΕΣΠΑ και ευρωπαϊκών πόρων κ.ά.).

Παραμένει σταθερός ο προσανατολισμός της για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κεφαλαίου μέσα από την πολιτική φθηνότερης εργατικής δύναμης, την προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων. Η διασφάλιση φθηνής εργατικής δύναμης και η αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης αποτελούν την προϋπόθεση για την προσέλκυση των νέων μεγάλων επενδύσεων της λεγόμενης «ψηφιακής» και της «πράσινης» οικονομίας. Κλιμακώνεται η επίθεση στην εργατική τάξη με νέες ρυθμίσεις για την ελαστικοποίηση του εργάσιμου χρόνου, τη σχετική μείωση των εργοδοτικών εισφορών και την επιβολή πλήρως ανταποδοτικού κεφαλαιοποιητικού συστήματος στο Ασφαλιστικό, τη μείωση των συντάξεων και του μέσου μισθού, την άρση προστασίας της πρώτης κατοικίας. Επίσης, όλοι οι μηχανισμοί διασύνδεσης των αυτοαπασχολουμένων της πόλης και της υπαίθρου με τη βιομηχανία και το εμπόριο αναπαράγουν τις υποχρεώσεις τους (σε τράπεζες, Δημόσιο, ΕΛΓΑ κ.λπ.).

ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΗ ΔΑΝΕΙΑΚΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

26 Η γενικότερη δανειακή επιβάρυνση είναι πλευρά των αντιφάσεων της καπιταλιστικής λειτουργίας. Η αντιμετώπιση του προβλήματος των «κόκκινων» δανείων υπέρ των τραπεζών και η προώθηση της συγκεντροποίησης γης υλοποιήθηκαν μέσα από τις σχετικές κυβερνητικές παρεμβάσεις και κυρίως μέσα από την απελευθέρωση των πλειστηριασμών ως εργαλείου πίεσης των λαϊκών στρωμάτων για έστω και περιορισμένη αποπληρωμή οφειλών.

Οι προβλέψεις για το 2021 είναι δυσοίωνες για το εγχώριο τραπεζικό σύστημα, καθώς υπάρχει εκτίμηση για νέο μεγαλύτερο ύψος μη εξυπηρετούμενων δανείων. Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Τράπεζας της Ελλάδας, ο λόγος των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς το σύνολο των δανείων θα είναι ο υψηλότερος και πολλαπλάσιος του μέσου όρου της ΕΕ, ενώ οι οριστικές και εκκαθαρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις των τραπεζών θα προσεγγίζουν, στις αρχές του 2022, το 75% των εποπτικών κεφαλαίων.[5]

Με δεδομένη τη σημασία του τραπεζικού συστήματος στην καπιταλιστική λειτουργία, το εργατικό - λαϊκό κίνημα πρέπει να επαγρυπνεί και να αναπτύσσει το δικό του μέτωπο πάλης.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΔΝΤ, το δημόσιο χρέος από 180,9% του ΑΕΠ το 2019 μπορεί να εκτιναχθεί στο 208% το 2020 και να διατηρηθεί πάνω από το 200% την επόμενη τετραετία, ενώ θα αυξηθούν οι ετήσιες χρηματοδοτικές ανάγκες για τη διαχείριση του χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

27 Και η παρούσα κρίση εκδηλώνεται ανισόμετρα στους διάφορους κλάδους της ελληνικής οικονομίας, συνοδεύεται από εκτεταμένη καταστροφή του επενδυμένου κεφαλαίου στον κλάδο του Τουρισμού, κυρίως του μικρού κεφαλαίου, ενώ η όποια φάση ανάκαμψής του θα συνοδευτεί από νέο γύρο συγκεντροποίησής του στον κλάδο. Η κρίση σε συνδυασμό με τα μέτρα διαχείρισης του κορονοϊού αναμένεται να ελαττώσουν τον τομέα του εσωτερικού Τουρισμού - Επισιτισμού - διασκέδασης και να τροφοδοτήσουν νέο γύρο επενδύσεων στον κλάδο που θα στρέφονται στον εισαγόμενο τουρισμό. Η μεγαλύτερη συρρίκνωση, εκτός από τον τομέα του λιανικού εμπορίου και του Τουρισμού, καταγράφεται στους κλάδους του Επισιτισμού, των Αερομεταφορών, του θεάματος - διασκέδασης. Σύμφωνα με σχετικές εκτιμήσεις, ένα σημαντικό μέρος μικρών επιχειρήσεων θα κλείσει άμεσα και ένα άλλο μέρος θα επιβαρυνθεί με σημαντικές υποχρεώσεις που θα κληθεί να εξοφλήσει το επόμενο διάστημα, ενώ η ανεργία αναμένεται να αγγίξει το 20%.

Οι ανακατατάξεις στους κλάδους πυροδοτούν τη διαπάλη μεταξύ εκπροσώπων του κεφαλαίου κατά κλάδο για την κατεύθυνση της κρατικής παρέμβα-

---

5. Εποπτικά κεφάλαια είναι κατηγορίες τραπεζικών κεφαλαίων που κρίνονται από τις εποπτικές αρχές της ΕΕ ως ποιοτικά ασφαλή, προκειμένου να απορροφήσουν μελλοντικές χρηματοοικονομικές ζημίες δίχως να προκληθεί πρόβλημα στην τραπεζική λειτουργία.

σης (ενισχύσεις, φοροαπαλλαγές κ.λπ.), αναζωογονούν παλιές αντιθέσεις, π.χ. μεταξύ βιομηχάνων κι εκπροσώπων του τουριστικού ή εμπορικού τομέα για τη λεγόμενη αλλαγή «παραγωγικού μοντέλου», την ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής. Δεν πρόκειται μόνο για την –με ιστορικές ρίζες– σχετική συζήτηση στην Ελλάδα για τη διαχρονική υστέρηση της ανάπτυξης βιομηχανίας μέσων παραγωγής. Η σημερινή συζήτηση και οι σχετικές ενδοκεφαλαιακές αντιθέσεις αφορούν συνολικότερα την ΕΕ και τις ΗΠΑ, ως αποτέλεσμα της εκτεταμένης εξαγωγής βιομηχανικού κεφαλαίου στην Κίνα και σε άλλες χώρες της Ασίας που είχε προηγηθεί.

Οι σημερινές αλλά και οι μελλοντικές αντιθέσεις σχετίζονται με σειρά ακόμη και ενδοκλαδικών ανακατατάξεων (με τάσεις, π.χ., στην αυτοκινητοβιομηχανία προς το ηλεκτρικό αυτοκίνητο, στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας προς τις ΑΠΕ κ.ά.) που συχνά προβάλλονται ως «πράσινη παραγωγή - οικονομία», ως πιο φιλική προς την προστασία του περιβάλλοντος.

Σε αυτές τις συνθήκες είναι δύσκολο να προβλέψουμε εάν η επαναφορά σε σχετική ανάκαμψη θα γίνει με την άρση των περιοριστικών μέτρων λόγω της πανδημίας ή εάν, αντίθετα, η συνολική διεθνής κατάσταση θα έχει πιο μακρόχρονη επίδραση στην ανάσχεση της ανάκαμψης.

Η πρόσφατη Ιστορία βέβαια έχει αποδείξει ότι οι διεθνείς κρίσεις δεν μεταφράζονται άμεσα και ανάλογα στον χρόνο και στο βάθος τους στην εγχώρια οικονομία. Ιδιαίτερα πρέπει να συνυπολογίσουμε πως σε σχέση με το –ακόμα και πρόσφατο– παρελθόν έχει αυξηθεί ο «βαθμός εξωστρέφειας» της ελληνικής οικονομίας, καθιστώντας την περισσότερο «ευάλωτη» σε διεθνείς αναταράξεις που χαρακτηρίζονται και από την όξυνση των αντιθέσεων μεταξύ των ΗΠΑ, Κίνας, Γερμανίας. Οι παράγοντες αυτοί, σε συνδυασμό με την κατάσταση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού συστήματος, καθιστούν ιδιαίτερα επισφαλείς τις όποιες προβλέψεις για ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας τα επόμενα χρόνια. Αυτό επιβεβαιώνουν και οι εκτιμήσεις των διεθνών οργανισμών, όπως ο ΟΟΣΑ, το ΔΝΤ κ.λπ., τόσο για το βάθος της κρίσης το 2020, ακόμα και το 2021, όσο και για τον προβλεπόμενο ρυθμό ανάκαμψης το 2022, εκτιμήσεις που βρίσκονται σε μεγάλη απόκλιση από τις αρχικές ανεδαφικές, υπεραισιόδοξες κυβερνητικές προβλέψεις.

ΟΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΡΙΣΗΣ

28 Η εκδήλωση της νέας διεθνούς κρίσης και η αντίστοιχη πτώση των νέων ιδιωτικών επενδύσεων οδήγησαν σε αλλαγές και προσαρμογές της αστικής οικονομικής πολιτικής με στόχο την ενθάρρυνσή τους.

Στην Ελλάδα, όπως και στην ΕΕ και διεθνώς, οι κυβερνήσεις και γενικότερα το αστικό πολιτικό σύστημα συγκλίνουν στην υιοθέτηση μεγαλύτερης κρατικής παρέμβασης, επεκτατικής δημοσιονομικής πολιτικής και νομισματικής χαλάρωσης, για να στηριχτεί η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Από φιλελεύθερες συντηρητικές δυνάμεις η επιλογή αυτή εμφανίζεται ως η κατάλληλη για την «έκτακτη κατάσταση» της απότομης συρρίκνωσης της παραγωγής και της έλλειψης ιδιωτικών επενδύσεων. Από σοσιαλδημοκρατικές και οπορτουνιστικές δυνάμεις προβάλλεται ως «προοδευτική στροφή, μετά την αποτυχία του νεοφιλελευθερισμού». Στη χώρα μας, τα αστικά κόμματα ΣΥΡΙΖΑ και ΚΙΝΑΛ

κρίνουν την κυβερνητική πολιτική της ΝΔ ως μη συνεπή προσαρμογή στην αντίστοιχη ευρωενωσιακή, ενώ τα ίδια παρουσιάζονται ως πιο αυθεντικοί εκφραστές μιας ανάλογης, πιο επεκτατικής, κρατικής πολιτικής, χωρίς πειστικότητα, αφού βαρύνονται ως υπεύθυνοι της μνημονιακής διαχείρισης της οικονομικής κρίσης.

Είναι περιορισμένη η δυνατότητα της μεγαλύτερης κρατικής παρέμβασης να αμβλύνει τις αρνητικές συνέπειες για τον λαό από το μεγάλο βάθος της κρίσης. Η όξυνση του ανταγωνισμού των ιμπεριαλιστικών κέντρων στη διεθνή καπιταλιστική αγορά θέτει αντικειμενικούς περιορισμούς στην επεκτατική δημοσιονομική πολιτική που ακολουθείται σήμερα στην ΕΕ και στην Ελλάδα. Η μεγάλη απόκλιση από τους δημοσιονομικούς στόχους θα οδηγήσει αργά ή γρήγορα σε νέα σκληρά μέτρα που θα κληθούν να πληρώσουν η εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα. Ήδη αυξάνεται η γερμανική πίεση για επαναφορά της εφαρμογής των όρων του Συμφώνου Σταθερότητας μετά το 2021 σχετικά με τον περιορισμό των κρατικών χρεών και των ετήσιων ελλειμμάτων. Το κρατικό χρέος της Ελλάδας ξεπερνά πλέον το 200% του ΑΕΠ και οι δαπάνες εξυπηρέτησής του θα αυξηθούν το επόμενο διάστημα.

Έτσι αναπαράγεται ο φαύλος κύκλος της άμεσης κρατικής επεκτατικής παρέμβασης για την υποβοήθηση της καπιταλιστικής αναπαραγωγής και τον εκ νέου περιορισμό της, φάση στην οποία πάλι τις συνέπειες πληρώνουν οι εργαζόμενοι.

Η κυβέρνηση της ΝΔ, προκειμένου να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που συνδυαστικά πλήττουν την εγχώρια οικονομία, έλαβε μια σειρά από βραχυπρόθεσμα μέτρα που στηρίχτηκαν σε νέο κρατικό δανεισμό που ξεπέρασε τα 12 δισ. ευρώ. Επίσης αξιοποίησε τα «ματωμένα πλεονάσματα» της προηγούμενης περιόδου, προετοιμάζοντας παράλληλα ένα μεγάλο «πακέτο» χρηματοδότησης της καπιταλιστικής οικονομίας, με τη μερίδα του λέοντος «των μέτρων στήριξης» να κατευθύνεται στην ενίσχυση των επιχειρηματικών ομίλων.

Η μεσοπρόθεσμη πολιτική της κυβέρνησης, που κοστολογείται σε περίπου 70 δισ. ευρώ, αποτελεί την ελληνική εκδοχή της ευρωενωσιακής «απάντησης» στη νέα κρίση, που αφορά πλέον όλες τις οικονομίες της ΕΕ. Στοχεύει κυρίως στη στήριξη των επενδύσεων στην «πράσινη» και «ψηφιακή» μετάβαση, αποδεικνύοντας ότι το πρόβλημα αναπαραγωγής στην Ελλάδα, αλλά και στην ΕΕ, είναι πολύ βαθύτερο από τις συνέπειες της πανδημίας, αφού ως κύρια λύση αναγορεύεται ο «πράσινος και ψηφιακός μετασχηματισμός της ευρωενωσιακής οικονομίας».

Το πακέτο χρηματοδότησης της ΕΕ και η συμμετοχή της Ελλάδας στο Ταμείο Ανάκαμψης είναι συνδεδεμένο με ένα εθνικό αναπτυξιακό σχέδιο, που θα καθορίζει τις μεταρρυθμιστικές κι επενδυτικές προτεραιότητες έως το 2026, το οποίο θα πρέπει να υποβάλει κάθε κράτος - μέλος και αποτελεί προϋπόθεση για να προχωρήσει η εκταμίευση της χρηματοδότησης. Το σχέδιο ευθυγραμμίζεται τόσο με τον σχεδιασμό και τις προτεραιότητες της ΕΕ όσο και με τις απαιτήσεις του εγχώριου κεφαλαίου. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης θα αξιοποιηθεί για την υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών έργων «πράσινης» ανάπτυξης (τουλάχιστον 37%) και προώθησης νέων ψηφιακών λύσεων (τουλάχιστον 20%). Ήδη το επόμενο διάστημα αναμένεται η δημοπράτηση για το φάσμα του 5G, ενώ έχει ανακοινωθεί η επένδυση της «Microsoft» στην Αττική.

Η αστική πολιτική, παρά το γεγονός ότι η οικονομία εκτίθεται ακόμη περισσότερο στις διεθνείς αναταραχές, αναδεικνύει την «εξωστρέφεια» ως βασικό μοχλό της εγχώριας οικονομίας, με κεντρικό στόχο να συνδέσει οργανικά και τη βιομηχανική παραγωγή σε αυτήν την κατεύθυνση, με τη «σχετική συμμετοχή των διεθνών εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών στο εθνικό προϊόν».

Η «εξωστρέφεια» του εγχώριου κεφαλαίου εναρμονίζεται με τον βαθμό δι-

εθνοποίησης της παγκόσμιας καπιταλιστικής αγοράς, τις αυξανόμενες αλληλεξαρτήσεις, τον ιστορικό προσανατολισμό που έχει στις διεθνείς μεταφορές, στον διεθνή τουρισμό και σε ανάλογους μεταποιητικούς κλάδους (Τρόφιμα, Ποτά, Μεταλλουργία κ.ά.).

Το σχέδιο της Επιτροπής Πισσαρίδη αποκαλύπτει ποια θα είναι η επόμενη μέρα της «επιστροφής στην κανονικότητα»: Εφιάλτης για τον λαό, με κλιμάκωση της πολιτικής επιβολής φθηνής εργατικής δύναμης και ολοκλήρωση της επίθεσης στα ασφαλιστικά δικαιώματα των εργαζομένων. Παράδεισος για τους μονοπωλιακούς ομίλους, με νέες φοροαπαλλαγές και μέτρα επιτάχυνσης της συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης του κεφαλαίου.

Η ΕΠΙΔΟΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ LOCKDOWN

29 Η κυβέρνηση, στις συνθήκες lockdown, πήρε και ορισμένα μέτρα έκτακτης επιδότησης των μακροχρόνιων ανέργων, παράτασης του χρόνου καταβολής του επιδόματος ανεργίας, συγκράτησης του εργατικού - λαϊκού εισοδήματος, μπροστά στο ενδεχόμενο απότομης - μεγάλης συρρίκνωσής του και ανέλεγκτης αύξησης της ανεργίας.

Ωστόσο, ένα τμήμα των μέτρων αυτών (επιδόματα, αναστολές πληρωμών και εισφορών χωρίς τη διαγραφή μέρους τους κ.λπ.) έχουν καθαρά προσωρινό χαρακτήρα, αφού μετατοπίζουν τον βασικό όγκο των οφειλών αυτών στο μέλλον, καθιστώντας τες ουσιαστικά μη διαχειρίσιμες.

Ένα άλλο τμήμα αυτών, π.χ. οι «αποζημιώσεις ειδικού σκοπού», η επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών, ήταν στην πραγματικότητα στήριξη των επιχειρηματικών ομίλων, με το κράτος να αναλαμβάνει μεγάλο μέρος της μισθολογικής δαπάνης κατά την περίοδο περιορισμού ή της διακοπής της λειτουργίας τους. Επίσης, η χρηματοδότηση των δόσεων των στεγαστικών δανείων μέχρι και 80% συνέβαλαν και στην προστασία της ρευστότητας των τραπεζών και στην αποφυγή της δημιουργίας νέων «κόκκινων» δανείων.

Αντίστοιχα, ορισμένα μέτρα στήριξης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, π.χ. προγράμματα επιστρεπτέας προκαταβολής, υπηρετούν διπλό σκοπό. Επιδιώκουν να στηρίξουν ένα πιο δυναμικό τμήμα μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έχει πληγεί αυτήν την περίοδο, προσφέροντας ορισμένη ρευστότητα, και, από την άλλη, να περιορίσουν σε έναν βαθμό τα εκτεταμένα αδιέξοδα και το ενδεχόμενο άμεσων μαζικών λουκέτων στις μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν περιστασιακά ή και καθόλου προσωπικό.

Η ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΑΚΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

30 Η εκδήλωση της πανδημίας αξιοποιήθηκε από την κυβέρνηση ως ευκαιρία για να επιταχυνθεί το σχέδιο ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας. Στην κατεύθυνση αυτή, προχώρησε ο ψηφιακός μετασχηματισμός λειτουργιών της κρατικής διοίκησης, απορροφήθηκαν ευρωενωσιακά κονδύλια για την προώθηση επενδύσεων σε ψηφιακές υποδομές, έγινε υποχρεωτική ψηφιοποίηση σε σειρά από πτυχές της οικονομικής και κοινωνικής ζωής, ενώ το φθηνό και εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό στις νέες τεχνολογίες έχει καταστήσει τη χώρα και πεδίο κάποιων επενδύσεων παραγωγής σχετικών

τεχνολογικών εμπορευμάτων και υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, ο ψηφιακός εκσυγχρονισμός στο πλαίσιο της καπιταλιστικής οικονομίας και ο ψηφιακός μετασχηματισμός των κρατικών λειτουργών αξιοποιούνται για την προώθηση της εντατικοποίησης της εργασίας και την αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης (π.χ. τηλεργασία) και αυξάνουν τις δυνατότητες παρακολούθησης και καταστολής του λαού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΑΣΤΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

31 Στα χρόνια που μεσολάβησαν από το 20ό Συνέδριο, με την τελευταία διετία της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ αλλά και την κυβερνητική εναλλαγή ανάμεσα σε ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ, επιβεβαιώθηκε ακόμη περισσότερο η σύμπτωση των βασικών δυνάμεων του αστικού πολιτικού συστήματος στους στρατηγικούς στόχους της αστικής τάξης και στις αντίστοιχες πολιτικές επιλογές.

Οι ενιαίοι αυτοί στόχοι είναι:

▸ Η προσπάθεια γεωστρατηγικής αναβάθμισης της ελληνικής αστικής τάξης μέσα από τον ενεργότερο ρόλο της στα σχέδια των ΗΠΑ - ΝΑΤΟ - ΕΕ και την ενίσχυση των θέσεών της στα Βαλκάνια, στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, στην Ανατολική Μεσόγειο.

▸ Η υποστήριξη της εμβάθυνσης στην ενοποίηση της ΕΕ.

▸ Η πορεία ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, με τη διαμόρφωση πιο ευνοϊκού περιβάλλοντος για την προσέλκυση επενδύσεων, με την προώθηση του νέου «παραγωγικού προτύπου», της «πράσινης» οικονομίας, της «ψηφιακής μετάβασης» κ.λπ.

▸ Η σταθεροποίηση του αστικού πολιτικού συστήματος και η περαιτέρω θωράκιση του αστικού κράτους απέναντι σε πιθανούς κλυδωνισμούς και κυρίως απέναντι στην πάλη του εργατικού - λαϊκού κινήματος.

Εμβληματικές εκδηλώσεις αυτής της σύμπτωσης ήταν:

▸ Η Στρατηγική Συμφωνία με τις ΗΠΑ, που υπέγραψε κι εγκαινίασε η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, ενώ επέκτεινε η κυβέρνηση της ΝΔ.

▸ Η Συμφωνία των Πρεσπών, που υπαγορεύτηκε από την επιδίωξη ενίσχυσης της παρουσίας του ΝΑΤΟ και της ΕΕ στα Δυτικά Βαλκάνια.

▸ Οι διαδοχικές νομοθετικές παρεμβάσεις για την περαιτέρω ελαστικοποίηση της αγοράς εργασίας, για τη στήριξη των προνομίων του κεφαλαίου και των διάφορων επενδυτικών σχεδίων.

▸ Η ενίσχυση του αντιδραστικού οπλοστασίου του αστικού κράτους με μέτρα κατά της απεργίας, των σωματείων κ.λπ.

Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, ότι επί κυβερνήσεων ΝΔ και ΣΥΡΙΖΑ διαδοχικά ψηφίστηκαν από κοινού, μαζί και με το ΠΑΣΟΚ/ΚΙΝΑΛ, στρατηγικής σημασίας νομοσχέδια, όπως και αλλαγές σε βασικά άρθρα του Συντάγματος, ιδιαίτερα σε αυτά που αφορούν την κυβερνητική σταθερότητα και την αδιατάρακτη εφαρμογή της κυρίαρχης πολιτικής.

Ο ενιαίος στόχος της σταθεροποίησης του αστικού πολιτικού συστήματος προωθείται μέσα από την ενσωμάτωση και την καταστολή. Εναλλάσσεται η γενικευμένη επίκληση της «εθνικής ομοψυχίας» και της ανάγκης ενός «νέου κοινωνικού συμβολαίου» για την ενσωμάτωση εργατικών - λαϊκών δυνάμεων στους

στόχους της αστικής τάξης, με την εφαρμογή νέων και πιο εξελιγμένων μεθόδων κρατικής καταστολής.

Ιδιαίτερο βάρος δίνει το αστικό πολιτικό σύστημα στην ενσωμάτωση της νεολαίας, προβάλλοντας την αστική δημοκρατία ως τη μορφή διακυβέρνησης που εγγυάται τις ατομικές ελευθερίες και δικαιώματα, που σέβεται την ατομική διαφορετικότητα, σε αντιπαράθεση με την «κρατική καταπίεση» του σοσιαλισμού που γνωρίσαμε στον 20ό αιώνα. Παράλληλα, προβάλλει την εικόνα ενός «ανεκτικού» καπιταλισμού, που μπορεί με την κατάλληλη διαχείριση και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών να γίνει κοινωνικά πιο δίκαιος και πιο φιλικός στο περιβάλλον, ένας «έξυπνος», «πράσινος», «ανθρώπινος» καπιταλισμός.

Αυτές οι κοινές επιδιώξεις δεν αναιρούν υπαρκτές διαφορές ανάμεσα στα αστικά κόμματα, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι αυτές οι διαφορές απολυτοποιούνται και υπερπροβάλλονται για να στηριχτούν αποπροσανατολιστικές διαχωριστικές γραμμές αντιπαράθεσης, όπως «Δεξιά - δημοκρατικές δυνάμεις», «ελεύθερη αγορά - ενισχυμένη κρατική παρέμβαση», «νεοφιλελευθερισμός - σοσιαλδημοκρατία». Είναι υπαρκτές διαφορές που αντανακλούν κυρίως αντιθέσεις στο εσωτερικό της αστικής τάξης της χώρας, αλλά και αντιθέσεις σε αστικές τάξεις συμμάχων της στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα, που διαπερνούν οριζόντια όλα τα αστικά κόμματα. Ωστόσο, τις περισσότερες φορές υπερπροβάλλονται και για αντιπολιτευτικούς λόγους και ανάλογα με το λεγόμενο πολιτικό «ακροατήριο» και την επιδίωξη εκλογικής προσέγγισης συγκεκριμένων κοινωνικών στρωμάτων, καθώς και λόγω ιστορικών καταβολών του κάθε κόμματος.

Οι διαφορές σχετίζονται κυρίως με τον τρόπο και το μείγμα της αστικής διαχείρισης της καπιταλιστικής οικονομίας, τον βαθμό της κρατικής παρέμβασης κ.λπ., έτσι ώστε να επιτυγχάνονται, ανάλογα και με τη φάση του οικονομικού κύκλου, η καπιταλιστική αναπαραγωγή και η ενσωμάτωση εργατικών - λαϊκών δυνάμεων. Σε αυτές επιδρούν σημαντικά και οι διεθνείς συμμαχίες κι επιλογές της αστικής τάξης, ιδιαίτερα σε συνθήκες όξυνσης των ενδοϊμπεριαλιστικών αντιθέσεων, με δεδομένο πάντα τον ευρωατλαντικό προσανατολισμό της αστικής τάξης και των κομμάτων της.

ΓΙΑ ΤΗΝ «ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»

32 Με αφορμή την πανδημία επιταχύνθηκε από την κυβέρνηση της ΝΔ, με τη σύμφωνη γνώμη και των άλλων κομμάτων, η προώθηση μιας σειράς «μεταρρυθμίσεων» που αφορούν κυρίως τον λεγόμενο «ψηφιακό μετασχηματισμό της κοινωνίας και του κράτους», την «ψηφιακή διακυβέρνηση» κ.λπ.

Ο ταξικός χαρακτήρας αυτών των αλλαγών επιχειρείται να επισκιαστεί από την υπερπροβολή αναγκαίων εκσυγχρονισμών για τη λειτουργικότητα κρατικών υπηρεσιών. Αυτό υπηρετούν τα ιδεολογήματα περί πιο «αποτελεσματικού κράτους», «βελτίωσης στις σχέσεις κράτους - πολίτη». Ωστόσο, οι μεγάλες τομές αφορούν κυρίως τη διαμόρφωση πιο φιλικού επενδυτικού περιβάλλοντος, μέσω, π.χ., της επιτάχυνσης αδειοδότησης επενδύσεων και δεν αφορούν τις ανάγκες και την προστασία του λαού.

Η τηλεργασία αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα για το πώς προσαρμόζονται οι νέες τεχνολογίες –και κυρίως οι ψηφιακές– στις ανάγκες του κεφαλαίου. Η ψηφιοποίηση χρησιμοποιείται ως εργαλείο εντατικοποίησης της εργασίας αλλά και της κρατικής καταστολής. Είναι διάτρητο το «δίχτυ προστασίας των προσω-

πικών δεδομένων» που επικαλούνται τα αστικά επιτελεία, αφού είναι πάντα διαθέσιμα σε μονοπωλιακούς ομίλους, κρατικές και ιδιωτικές υπηρεσίες ασφαλείας. Το εμπόριο δεδομένων αποτελεί μία πολύ επικερδή δραστηριότητα σε παγκόσμια κλίμακα.

Παράλληλα, αστικά κόμματα εμφανίζουν ως εκσυγχρονισμό στη λειτουργία τους την ψηφιοποίησή τους. Άσχετα με την –μέχρι στιγμής– αποτυχία τέτοιων εγχειρημάτων στη χώρα μας (βλ. i-SYRIZA), τέτοιες αλλαγές θα επιταχυνθούν, διαμορφώνοντας ακόμα πιο «προσωποπαγή» κόμματα, κόμματα με μέλη - «ψηφιακούς ακόλουθους», σε πλήρη αντιδιαστολή με την «περισσότερη δημοκρατία» την οποία επικαλούνται.

Τέτοιες αλλαγές επιδιώκεται να επιβληθούν και στα συνδικάτα, στους φοιτητικούς συλλόγους (ηλεκτρονικές ψηφοφορίες, μητρώο συνδικαλιστικών στελεχών) κ.ά. Το γεγονός ότι ιδιαίτερα η νέα γενιά είναι εξοικειωμένη με την επικοινωνία, όπως έχει σήμερα διαμορφωθεί, και τη στρεβλή κοινωνικοποίηση που αυτή διαμορφώνει, αξιοποιείται ώστε αυτές οι αντιδραστικές αλλαγές να εμφανίζονται ως αυτονόητες. Στην πραγματικότητα, γίνονται νέα εργαλεία κρατικής κι εργοδοτικής χειραγώγησης εργατικών και άλλων δυνάμεων, της νεολαίας τους, με στόχο την υπονόμευση της συμμετοχής, της συζήτησης, των μαζικών δημοκρατικών διαδικασιών κ.λπ.

ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

33 Στοιχείο της αναμόρφωσης του αστικού πολιτικού συστήματος και των διεργασιών που συντελούνται σε αυτό είναι και αλλαγές στη δημοτική και περιφερειακή διοίκηση, που αποτελεί τμήμα του κρατικού μηχανισμού.

Το πλέγμα των αντιδραστικών αναδιαρθρώσεων στην Τοπική Διοίκηση, με αφετηρία τη δεκαετία του 1990 («Καποδίστριας»), βαθαίνει τη δεκαετία της καπιταλιστικής κρίσης («Καλλικράτης» - «Κλεισθένης»), έχοντας εδραιώσει τα τοπικά και περιφερειακά όργανα ως οργανικές διοικητικές μονάδες και κρίκους του κρατικού μηχανισμού της αστικής τάξης. Οι νέες αρμοδιότητες και διοικητικές λειτουργίες που έχουν αναλάβει ενισχύουν τον ταξικό τους χαρακτήρα και ρόλο, πλάι σε αυτό των κεντρικών οργάνων του αστικού κράτους. Έχουν ισχυροποιηθεί θεσμικά και λειτουργικά οι δημοσιονομικές και επιχειρηματικές τους αρμοδιότητες και είναι ορατές οι βαθιά αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή και το εισόδημα των εργατικών - λαϊκών νοικοκυριών.

Η μεταφορά ορισμένων κεντρικών κρατικών αρμοδιοτήτων στην ευθύνη των τοπικών οργάνων συνδέεται ευθέως με τον δραστικό περιορισμό της χρηματοδότησης από τον κρατικό προϋπολογισμό, την ένταση της φοροεπιδρομής και την επιβάρυνση του λαϊκού εισοδήματος. Συνδέεται ακόμη με την εμπορευματοποίηση και υποβάθμιση βασικών κοινωνικών δομών και υπηρεσιών καθώς και με την ανατροπή εργασιακών σχέσεων και δικαιωμάτων.

Εντείνεται στη φάση του νέου κύκλου της οικονομικής κρίσης η προσπάθεια της κυβέρνησης της ΝΔ να μπει μπροστά η Τοπική Διοίκηση και οι φορείς της, ώστε πιο στοχευμένα και συγκεντρωμένα κρατικοί/ευρωενωσιακοί πόροι να στραφούν σε περιφερειακά δίκτυα και υποδομές, με στόχο την προσέλκυση κεφαλαίων, τη διευκόλυνση και ενίσχυση της κερδοφορίας τους. Ενισχύεται με νέα επιχειρησιακά και χρηματοδοτικά εργαλεία για την ώθηση της επιχειρηματικής αξιοποίησης τοπικών πόρων, τη διαχείριση των απορριμμάτων με βάση τις επι-

λογές των επιχειρηματικών ομίλων, την αντικατάσταση και «αποκατάσταση» των λιγνιτικών περιοχών, την προώθηση των ΑΠΕ, την επιχειρηματική αξιοποίηση δημόσιων και δημοτικών εκτάσεων, δασών, ακτών και άλλων υποδομών από το τουριστικό και άλλο κεφάλαιο.

Οι θεσμοί της λεγόμενης Κοινωνικής Οικονομίας, των δικτύων «εθελοντισμού», με την ομπρέλα και τη σύμπραξη της Τοπικής Διοίκησης, αξιοποιούνται ως μοχλός προώθησης και λαϊκής «νομιμοποίησης» των στόχων κι επιδιώξεων του κεφαλαίου.

Τα μέτρα «εκσυγχρονισμού και αναδιοργάνωσης» του αστικού κράτους και των τοπικών θεσμών του, ώστε να ανταποκρίνονται ενιαία και αποτελεσματικά στις γρήγορες μεταβολές των αναγκών και προτεραιοτήτων του κεφαλαίου, είναι στρατηγική κατεύθυνση όλων των αστικών κυβερνήσεων και κομμάτων. Εκφράζεται ως κυρίαρχη στρατηγική στα όργανα της Τοπικής Διοίκησης. Πρόκειται για πορεία που θα ενισχύεται το επόμενο διάστημα μέσα και από τις νέες θεσμικές παρεμβάσεις και αρμοδιότητες που έχει εξαγγείλει η κυβέρνηση της ΝΔ.

Η αμεσότερη σχέση με τις εργατικές - λαϊκές μάζες αξιοποιείται ευέλικτα και ποικιλότροπα από το σύνολο του αστικού συστήματος. Τα Περιφερειακά και Δημοτικά όργανα, ως κρατικοί θεσμοί πιο κοντά στις εργατικές - λαϊκές δυνάμεις, χρησιμοποιούνται για να εκτονώνουν λαϊκές αντιδράσεις, πιο εύκολα να τις ενσωματώνουν. Πιο συστηματικά και σε βάθος χρειάζεται να παρακολουθήσουμε ως Κόμμα την παρέμβασή τους, η δράση τους να μπει στο στόχαστρο και τις διεκδικήσεις του εργατικού - λαϊκού κινήματος. Από αυτήν τη σκοπιά, μεγαλώνει και η ευθύνη των κομματικών οργάνων για μια πιο ουσιαστική και ολόπλευρη καθοδήγηση των εκπροσώπων μας στα όργανα της Τοπικής Διοίκησης.

Οι κομμουνιστές εκλεγμένοι, όπως και οι συνεργαζόμενοι με αυτούς, με αυτοθυσία και σε βάρος του χαρακτήρα αυτών των οργάνων αγωνίζονται για την ανακούφιση των λαϊκών οικογενειών, για την ανάπτυξη της πάλης και των διεκδικήσεων που θα ανοίγουν δρόμους στην κοινωνική συμμαχία και συσπείρωση δυνάμεων σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση, με πολιτικό στόχο την εργατική εξουσία. Αυτή η δράση τους, όπως και όλων των κομμουνιστών, ανεξάρτητα από μετερίζι, δηλαδή είτε βρίσκονται στο Κοινοβούλιο, στο Ευρωκοινοβούλιο, στις περιφερειακές ή δημοτικές αρχές από θέση μειοψηφίας είτε πλειοψηφίας όπως στην Πάτρα, έχει σταθερά το χαρακτήρα αντιπολίτευσης, ενάντια στις αντιλαϊκές πολιτικές που εκπορεύονται από τα κεντρικά όργανα του αστικού κράτους και διασυνδέονται με τα περιφερειακά - δημοτικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

34 **Η Νέα Δημοκρατία:** Η ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τη ΝΔ, τον Ιούλη του 2019, συνοδεύτηκε από την επιτάχυνση των αντιλαϊκών καπιταλιστικών αναδιαρθρώσεων, των προσαρμογών του αστικού κράτους (π.χ. «ψηφιακός μετασχηματισμός»), των μέτρων καταστολής και άλλων απαιτήσεων του κεφαλαίου και της ΕΕ. Προς την κατεύθυνση αυτή αξιοποιήθηκε και η πανδημία. Άλλωστε, η ΝΔ, και σαν αξιωματική αντιπολίτευση, αυτοπροβλήθηκε ως ο πιο γνήσιος και αυθεντικός –σε σχέση με τον ΣΥΡΙΖΑ– εκφραστής των στόχων του κεφαλαίου.

Αρχικά, αξιοποιώντας τη φάση ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, προ-

σπάθησε να καλλιεργήσει προσδοκίες σε λαϊκά στρώματα, μέσα και από περιορισμένου χαρακτήρα ελαφρύνσεις που αφορούσαν και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Γρήγορα, αυτή η πολιτική διαχείρισης εξάντλησε τα όποια περιθώριά της, ιδιαίτερα μετά το ξέσπασμα της νέας οικονομικής καπιταλιστικής κρίσης και την επιτάχυνση των αναδιαρθρώσεων και των μέτρων σε βάρος της εργατικής τάξης, των αυτοαπασχολουμένων, της μικρομεσαίας αγροτιάς κ.λπ. (π.χ. Πτωχευτικός Κώδικας).

Η ΝΔ πατάει πάνω στο αντεργατικό - αντιλαϊκό οικοδόμημα της τετραετούς διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ (2015 - 2019) και το επεκτείνει παραπέρα. Ταυτόχρονα, αξιοποιεί τη συντηρητική αναδίπλωση, που τροφοδότησε η διάψευση προσδοκιών από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ σε πλατιά τμήματα του λαού, με κύρια χαρακτηριστικά τις μειωμένες απαιτήσεις, την ηττοπάθεια, τη μοιρολατρία, τον «μονόδρομο» του κεφαλαίου, όπως η δήθεν «αναγκαία συμμετοχή» σε ΝΑΤΟ, ΕΕ κ.λπ.

Με αφορμή και την πανδημία, η κυβέρνηση της ΝΔ γίνεται ο βασικός φορέας της άποψης για μια «νέα εμπιστοσύνη στο κράτος» και ένα «νέο κοινωνικό συμβόλαιο» μεταξύ κράτους και πολιτών.

Αυτό που στην πραγματικότητα προωθείται είναι μία προσπάθεια βασικές πολιτικές επιλογές των κυβερνήσεων, του αστικού κράτους συνολικά, να προβάλλονται ως αδιαμφισβήτητες, αντικειμενικές –και μάλιστα «ορθολογικές»– περιβαλλόμενες από επιστημονική και τεχνοκρατική αίγλη. Να εμπεδωθεί, δηλαδή, μία ακόμα πιο βαθιά αποδοχή του σημερινού συστήματος και των πολιτικών διαχείρισής του ως κάτι το αντικειμενικό. Επιδιώκεται η εκάστοτε κυβέρνηση και το αστικό κράτος να αναδεικνύονται σε εκφραστές του «κοινού καλού», ανεξάρτητα από ταξικές και κοινωνικές διαφορές.

Ταυτόχρονα, επιδιώκεται οι φάσεις όξυνσης της κρίσης του συστήματος να μη γίνονται αφορμή αμφισβήτησής του, αλλά στιγμές που ο –«ατομικά υπεύθυνος»– λαός θα πρέπει ακόμα πιο υποτακτικά να αποδέχεται την όποια πολιτική διαχείρισης ως κάτι αντικειμενικό, που αφορά το «κοινό καλό». Οι όποιες αντιρρήσεις ή διαφωνίες μπορούν να υπάρχουν μόνο σε αυτό το πλαίσιο και όχι έξω από αυτό.

Γι' αυτό, άλλωστε, και η πανδημία αξιοποιείται ως «ειδική κατάσταση» για τον παραπέρα περιορισμό λαϊκών ελευθεριών, την ενίσχυση των μέτρων καταστολής, κυρίως την εμπέδωση όλων αυτών ως «κοινωνικά αναγκαίων», αξιοποιώντας και ορισμένα όντως αναγκαία περιοριστικά μέτρα λόγω της πανδημίας.

Η κυρίαρχη κοσμοπολίτικη θέση της αστικής τάξης εκφράζει τη σχέση βασικών τμημάτων της με τη διεθνή καπιταλιστική αγορά, την «εξωστρέφειά» της, τους δεσμούς με καπιταλιστικές οικονομίες ισχυρών ιμπεριαλιστικών κέντρων, π.χ. ΗΠΑ, Κίνα, την ενεργή συμμετοχή της σε ιμπεριαλιστικές συμμαχίες όπως το ΝΑΤΟ, την ΕΕ κ.λπ., σχετίζεται και με την υποδεέστερη πολιτική και στρατιωτική της θέση έναντι του άμεσου ανταγωνιστή της στην περιοχή, της τουρκικής αστικής τάξης. Έχοντας, εξάλλου, επίγνωση αυτού του συσχετισμού, έχει ως βασική επιλογή τη στήριξη διακρατικών συμφωνιών και διαπραγματεύσεων, στο πλαίσιο της γραμμής της συνδιαχείρισης των θαλάσσιων ζωνών υπό ευρωατλαντική εποπτεία. Το γεγονός αυτό δεν αναιρεί αλλά συνυπάρχει και με στοιχεία του εθνικισμού που μπορεί να δυναμώσουν, ειδικά στο ενδεχόμενο ένοπλης επίλυσης των όποιων διαφορών.

Οι τάσεις αυτές εκφράζονται με αντιφατικό τρόπο στο σύνολο του πολιτικού συστήματος και, βεβαίως, στην ίδια τη ΝΔ ως βασικό αστικό κόμμα. Αν και υιοθετεί ως επίσημη γραμμή τον κοσμοπολιτισμό, υπάρχουν δυνάμεις της που αναπαράγουν ανοιχτά εθνικιστικές και ρατσιστικές θέσεις, επιδιώκοντας να επιδράσουν και στον χώρο της λεγόμενης ακροδεξιάς. Αποδεικνύεται ότι ο εθνικισμός και ο

αστικός κοσμοπολιτισμός αποτελούν δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, τις οποίες αξιοποιούν όλα τα αστικά κόμματα, προκειμένου να υπηρετήσουν τα στρατηγικά συμφέροντα της αστικής τάξης.

Παράλληλα, η ΝΔ αξιοποιεί τη θεωρία των «δύο άκρων», τον ωμό κι εκλεπτυσμένο αντικομμουνισμό εναλλάξ, την ανιστόρητη εξίσωση φασισμού - κομμουνισμού, το μίσος απέναντι στους λαϊκούς αγώνες και τις κινητοποιήσεις, για να δικαιολογήσει και την ένταση του αυταρχισμού και την επιβολή μέτρων καταστολής. Ειδικά μετά την έκδοση της απόφασης στη δίκη της ΧΑ., στελέχη της μιλούν ανοιχτά ακόμα και για την ανάγκη μέτρων έναντι και του άλλου «άκρου», εμφανίζοντας ως τέτοιο το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

35 **Ο «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία»:** Τα προηγούμενα χρόνια ο ΣΥΡΙΖΑ εξελίχτηκε σε πολύτιμο στήριγμα της αστικής στρατηγικής, όχι μόνο γιατί υπηρέτησε με συνέπεια τους αντιλαϊκούς της στόχους, αλλά κυρίως γιατί προσπάθησε να εμπεδώσει στις εργατικές - λαϊκές συνειδήσεις αυτούς τους στόχους ως «αναγκαίους», ακόμη και ως «προοδευτικούς».

Η σοσιαλδημοκρατική μετάλλαξή του επιταχύνθηκε οδεύοντας προς την ανάληψη της κυβερνητικής εξουσίας και ακόμη περισσότερο με την τετραετή διακυβέρνησή του, αλλά και με τη στάση του ως αξιωματικής αντιπολίτευσης.

Αυτή η πορεία τείνει να ολοκληρωθεί και οργανωτικά μέσα από τις διαδικασίες ενιαιοποίησης των δυνάμεων του «ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία», με την απορρόφηση δυνάμεων και ομάδων που αποσπάστηκαν από το ΠΑΣΟΚ. Ο ΣΥΡΙΖΑ επιδιώκει να εμφανιστεί ως ο βασικός συνεχιστής της «δημοκρατικής παράταξης», με συχνότερες αναφορές στον Ελευθέριο Βενιζέλο, τον Γεώργιο Παπανδρέου, τον Ανδρέα Παπανδρέου, αλλά και με πιο ενεργή συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα, χωρίς να εγκαταλείπει τις αναφορές στις «αξίες και τις παραδόσεις της Αριστεράς». Διατηρεί, επίσης, επαφές με τις δυνάμεις του λεγόμενου «Προοδευτισμού» στη Λατινική Αμερική.

Ανεξάρτητα από την οργανωτική μορφή στην οποία θα κατασταλάξει, η αναμόρφωση του σοσιαλδημοκρατικού χώρου στην Ελλάδα είναι αναγκαία για τη σταθερότητα του αστικού πολιτικού συστήματος, έτσι ώστε να αξιοποιείται ως εναλλακτική κυβερνητική λύση.

Η αναμόρφωση της σοσιαλδημοκρατίας, στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες, έχει στο επίκεντρό της τον εξωραϊσμό της δημοσιονομικής χαλάρωσης και της πιο εκτεταμένης κρατικής παρέμβασης για τη λειτουργία - σωτηρία της καπιταλιστικής οικονομίας. Αυτό, φυσικά, δεν αναιρεί το γεγονός ότι σοσιαλδημοκρατικές κυβερνήσεις (π.χ. Ισπανία, Πορτογαλία) εφαρμόζουν το σύνολο των αντεργατικών –«νεοφιλελεύθερων» όπως τα ονομάζουν– μέτρων, ενώ ευθύνονται εξίσου για την κατάρρευση των δημόσιων συστημάτων Υγείας.

Αυτή η πολιτική δεν αποτελεί φιλολαϊκή στροφή ούτε, πολύ περισσότερο, μπορεί να ακυρώσει τις νομοτέλειες της καπιταλιστικής οικονομίας. Η εφαρμογή της απ' όλες τις αστικές κυβερνήσεις αποδεικνύει ότι τα αστικά κόμματα, παρά τις διαφορές τους, έχουν δυνατότητα προσαρμογής στις εκάστοτε ανάγκες του καπιταλιστικού συστήματος.

Ο ΣΥΡΙΖΑ στήριξε ουσιαστικά την κυβερνητική διαχείριση της πανδημίας και τα μέτρα που πάρθηκαν, παρά την προσπάθειά του να ασκήσει κριτική σε κάποιες επιμέρους πλευρές. Το ίδιο έκανε και σε σχέση με τις αποφάσεις της ΕΕ για το Ταμείο Ανάκαμψης. Προσπαθεί να εμφανιστεί ως ο πιο συνεπής εκφραστής αυτής της πολιτικής, σε αντίθεση με τη ΝΔ που «δεν μπορεί να την εφαρμόσει, γιατί δεν την πιστεύει».

Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει χάσει το πλεονέκτημα που είχε τα προηγούμενα χρόνια έναντι της ΝΔ, όχι μόνο εξαιτίας των κυβερνητικών του πεπραγμένων, αλλά και γιατί η ΝΔ, όπως και το σύνολο των αστικών κυβερνήσεων, ενσωμάτωσε θέσεις του λεγόμενου «νεοκεϊνσιανισμού».

Η αντικειμενική δυσκολία του ΣΥΡΙΖΑ να εμφανιστεί ως η πιο αποτελεσματική δύναμη αστικής διαχείρισης έναντι της ΝΔ οξύνει τις αντιφάσεις στην πολιτική του: Προσπαθεί, από τη μια, να εμφανιστεί ως υπεύθυνη αξιόπιστη λύση για την αστική διακυβέρνηση και, από την άλλη, προσπαθεί να οικειοποιηθεί αγωνιστικές και ριζοσπαστικές διαθέσεις.

Αποκαλύπτεται ότι υπάρχει ισχυρή βάση συναίνεσης στην πολιτική διαχείρισης της οικονομικής κρίσης, πολύ περισσότερο που και αυτή η κρίση βαφτίζεται ως «κρίση του κορονοϊού», συσκοτίζοντας δηλαδή το βασικό της περιεχόμενο ως καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης. Ο στόχος της συναίνεσης και της «εθνικής συνεννόησης» υπηρετείται και από τις διάφορες προτάσεις, όπως, π.χ., για υπουργούς κοινής αποδοχής.

Η μεγαλύτερη όμως συνεισφορά του ΣΥΡΙΖΑ ήταν η λογική που συστηματικά καλλιέργησε, ότι δηλαδή σε έκτακτες συνθήκες η αντιπολίτευση, η διεκδίκηση, ο αγώνας πρέπει να αναστέλλονται. Με τον τρόπο αυτό προσέφερε στήριξη στην προσπάθεια της κυβέρνησης να χτίσει μια λογική ευρύτερης εργατικής - λαϊκής συναίνεσης, με πρόσχημα τη διαχείριση της πανδημίας, αλλά και για άλλες παρόμοιες συνθήκες. Με τη στάση αυτή, αφενός έδωσε άλλοθι στην κρατική καταστολή, αφετέρου τη χρησιμοποιεί στη γραμμή της «δημοκρατικής συνεργασίας». Το τελευταίο δεν αναιρεί το ενδεχόμενο, όπως πριν το ΠΑΣΟΚ, σε ανάλογες συνθήκες να πάρει μέρος σε μια κυβέρνηση ευρύτερης πολιτικής στήριξης, στο όνομα των μελλοντικών πιθανών «έκτακτων καταστάσεων».

Φυσικά, στο έδαφος της καπιταλιστικής κρίσης και της όξυνσης των λαϊκών προβλημάτων είναι δυνατό να αναζωπυρωθούν σοσιαλδημοκρατικές αυταπάτες για μια «φιλολαϊκή διαχείριση του καπιταλισμού», σε μια νέα γραμμή ενσωμάτωσης που προβάλλει τη συγκρότηση «αντινεοφιλελεύθερων», «αντιδεξιών», «αντιφασιστικών» κοινωνικών και κυβερνητικών μετώπων.

36 **Το ΚΙΝΑΛ/ΠΑΣΟΚ:** Οι διεργασίες στον χώρο της σοσιαλδημοκρατίας αντικειμενικά φέρνουν σε αντιπαράθεση τον ΣΥΡΙΖΑ με τον άλλο αστικό σοσιαλδημοκρατικό πόλο στην Ελλάδα, το Κίνημα Αλλαγής/ΠΑΣΟΚ, που συγκεντρώνει προς το παρόν ό,τι απέμεινε μετά την παταγώδη κατάρρευση του ΠΑΣΟΚ το 2012 και στη συνέχεια. Στοιχείο αυτής της αντιπαράθεσης είναι και το ποιος από τους δύο θα προσεταιριστεί δυνάμεις αντίστοιχου προσανατολισμού, κυρίως στα συνδικάτα, στην Τοπική Διοίκηση, σε άλλους κρατικούς θεσμούς (π.χ. Επιμελητήρια), στους οποίους το ΚΙΝΑΛ/ΠΑΣΟΚ διατηρεί ακόμη ισχυρές δυνάμεις.

Αυτή η αντιπαράθεση καθόλου δεν αποκλείει στο μέλλον τη σύμπραξη των δύο χώρων ή τμημάτων τους, ως αποτέλεσμα της πορείας αναμόρφωσης της σοσιαλδημοκρατίας, που αποτελεί βασική και διαχρονική πλευρά θωράκισης του αστικού πολιτικού συστήματος, αλλά και την κατά περίσταση αξιοποίησή τους για συμπράξεις σε κυβερνητικά σχήματα, είτε με τη ΝΔ είτε σε σχήματα «εθνικού σκοπού» κ.λπ.

37 **Ο οπορτουνιστικός χώρος ευρύτερα:** Η πορεία αναμόρφωσης του πολιτικού συστήματος αντικειμενικά ενισχύει και διεργασίες, τόσο στο ίδιο το εσωτερικό του ΣΥΡΙΖΑ (ομάδα 53+) όσο και σε έναν

ευρύτερο χώρο που περιλαμβάνει το ΜέΡΑ25, δυνάμεις της ΛΑΕ, μέχρι και τον υπόλοιπο εξωκοινοβουλευτικό οπορτουνιστικό χώρο. Στο επίκεντρο αυτών των διεργασιών και συζητήσεων βρίσκεται ουσιαστικά η ανάγκη αναβίωσης μιας πραγματικά «νεοκεϊνσιανού τύπου» διαχείρισης, ένα νέο πραγματικό «New Deal» τύπου δεκαετίας του 1930, με εκτεταμένη κρατική παρέμβαση στην οικονομία.

Κοινός παρονομαστής αυτών των δυνάμεων είναι η υιοθέτηση απόψεων που προβάλλονται διεθνώς από την «αριστερή πτέρυγα των δημοκρατικών» των ΗΠΑ (π.χ. «πράσινη» ανάπτυξη, κοσμοπολιτισμός κ.λπ). Αυτή η γραμμή, είτε προβάλλεται ως άμεσο κυβερνητικό πρόγραμμα είτε ως μεταβατικός πολιτικός στόχος «για τον σοσιαλισμό», που θα εφαρμόσει μια «αριστερή», «ριζοσπαστική» κυβέρνηση. Αντικειμενικά συμβάλλει στην αστική σοσιαλδημοκρατική ενσωμάτωση δυνάμει ριζοσπαστικοποιημένων λαϊκών δυνάμεων στη λογική των διάφορων εκδοχών αστικής διαχείρισης ως αντίβαρου στον νεοφιλελευθερισμό.

Την ίδια στιγμή και με επίκεντρο την όξυνση των ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών στην Ανατολική Μεσόγειο, δυνάμεις του ευρύτερου οπορτουνιστικού χώρου (ΜέΡΑ25, ΝΑΡ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ κ.λπ.) εξωραΐζουν την ιμπεριαλιστική «ειρήνη» και τις αντίστοιχες διεθνείς συμφωνίες που υπογράφονται από τα αστικά κράτη. Ουσιαστικά, πίσω από μια ψευδεπίγραφη αντικαπιταλιστική ή διεθνιστική ρητορεία, κρύβουν την –σε τελευταία ανάλυση– στοίχισή τους πίσω από την επιδίωξη των ΗΠΑ - ΝΑΤΟ - ΕΕ, αλλά και της ελληνικής αστικής τάξης, για συνεκμετάλλευση των θαλάσσιων ζωνών. Στην πράξη, ακόμα και άθελά τους, εξαιτίας αυτής της πολιτικής τους, παίζουν το παιχνίδι των ιμπεριαλιστικών κέντρων και της ελληνικής άρχουσας τάξης, η επιθετικότητα της οποίας μπορεί να συνυπάρχει και με παραχωρήσεις για να αποκτήσει αλλού οφέλη. Ταυτόχρονα ανταγωνίζονται, αλλά και συμπλέουν σε αντι-ΚΚΕ γραμμή με ένα άλλο κομμάτι του ίδιου χώρου που θεωρεί τη στάση αυτή της ελληνικής αστικής τάξης ως στοιχείο «υποτέλειας» και όχι ως στοιχείο συνειδητής επιλογής της εξυπηρέτησης των δικών της ιδιοτελών συμφερόντων, που δεν έχουν καμιά σχέση με τα πραγματικά συμφέροντα της εργατικής τάξης, του ελληνικού λαού.

Η τωρινή οργανωτική πορεία αποσύνθεσης του οπορτουνιστικού χώρου δεν θα πρέπει να οδηγήσει στην υποτίμηση της δυνατότητάς του να εγκλωβίζει ριζοσπαστικές διαθέσεις, αξιοποιώντας την επίδραση της αστικής ιδεολογίας. Άλλωστε, πάγιος στόχος είναι να λειτουργεί ως ανάχωμα στη συμπόρευση λαϊκών δυνάμεων με το ΚΚΕ και στην κατεύθυνση αυτή προωθεί σχέδια για τη δημιουργία νέου οργανωτικού «κομμουνιστικού» μορφώματος. Παράλληλα, έχει γραμμή «φιλικής επίθεσης» για ενότητα δράσης στο κίνημα, η οποία, όπως προβάλλεται, αποτελεί καμουφλαρισμένη συνεργασία διάφορων πολιτικών συνιστωσών, καθώς την ίδια στιγμή πολεμά επιθετικά την αναγκαιότητα προώθησης της κοινωνικής συμμαχίας και τη συσπείρωση δυνάμεων σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση μέσα στο κίνημα, δηλαδή την πολιτική γραμμή του ΚΚΕ για τα κινήματα.

Η συστηματική ιδεολογική - πολιτική συζήτηση και αντιπαράθεση με τις θέσεις και την τακτική του οπορτουνισμού θα συμβάλει στον απεγκλωβισμό δυνάμεων και σε ακύρωση της οπορτουνιστικής επίθεσης ενάντια στην επαναστατική στρατηγική και το Πρόγραμμα του ΚΚΕ.

38 **Ο ακροδεξιός - εθνικιστικός - φασιστικός χώρος:** Οι διεργασίες στον λεγόμενο ακροδεξιό, εθνικιστικό χώρο σημαδεύονται από τη δικαστική απόφαση ποινικής καταδίκης της Χρυσής Αυγής ως εγκληματικής οργάνωσης. Είχε προηγηθεί η αποτυχία εισόδου της στη Βουλή στις βουλευτικές εκλογές του 2019, η οργανωτική της αποσύνθεση, αλλά και η

προσπάθεια ηγετικών της στελεχών να δημιουργήσουν καινούργια μορφώματα (κόμμα Κασιδιάρη, Λαγού κ.λπ.). Την ίδια στιγμή ένα ποσοστό της Χρυσής Αυγής μετακινείται σε συγγενείς ιδεολογικά και πολιτικά χώρους, όπως η Ελληνική Λύση.

Οι εξελίξεις αυτές αξιοποιούνται και για να «καθαριστεί» ο συγκεκριμένος χώρος και να διαμορφωθεί το έδαφος για την εμφάνιση μιας πιο μετριοπαθούς Χρυσής Αυγής, ώστε να χρησιμοποιείται από την αστική τάξη ως εφεδρεία, αλλά και ως δύναμη κρούσης ενάντια στο κίνημα και το ΚΚΕ. Προς αυτόν το σκοπό αξιοποιείται η θεωρία «των άκρων», από αυτές τις δυνάμεις, αλλά και τμήματα της ΝΔ, που ζητούν μέτρα σε βάρος του ΚΚΕ, εκτός των άλλων και ως αντιστάθμισμα της δικαστικής απόφασης για τη ναζιστική Χρυσή Αυγή. Οι αντιδραστικές και οπισθοδρομικές αυτές απόψεις παραγνωρίζουν το αναμφισβήτητο γεγονός ότι είναι ακριβώς η ίδια η ιδεολογία του φασισμού - ναζισμού που καθιστούν από χέρι τέτοιες οργανώσεις και την αντίστοιχη πολιτική πρακτική τους –ως μακρύ χέρι ενός βάρβαρου κι εκμεταλλευτικού συστήματος– εγκληματικές, δολοφονικές.

Είναι ανάγκη να μην υπάρχει κανένας εφησυχασμός, αλλά και να ενταθεί η προσπάθεια αποκάλυψης του χαρακτήρα αυτών των δυνάμεων. Είναι δυνάμεις στήριξης του καπιταλιστικού συστήματος, φορείς του αντικομμουνισμού, του ρατσισμού, διασύνδεσης με εργοδοτικούς μηχανισμούς, κέντρα και υπηρεσίες. Παίζουν ρόλο στον αποπροσανατολισμό του λαού από την πραγματική αιτία των προβλημάτων, όπως αποδεικνύεται στην περίπτωση των προσφυγικών - μεταναστευτικών ρευμάτων, της πανδημίας κ.λπ., διαδίδοντας αντιδραστικές, ανορθολογικές, μεταφυσικές αντιλήψεις.

Αυτή η ανάγκη γίνεται ακόμη πιο επιτακτική, ιδιαίτερα από τη στιγμή που επιδιώκεται από διάφορα κέντρα του αστικού πολιτικού συστήματος (αστικά κόμματα, ΜΜΕ κ.λπ.), τα οποία στο παρελθόν στήριξαν ή ανέχτηκαν τη δράση της Χρυσής Αυγής, να προβληθεί ένας όψιμος «αντιφασισμός» που αποπροσανατολίζει και αποσυνδέει την πάλη κατά του φασισμού από τον αγώνα για την ανατροπή του σάπιου εκμεταλλευτικού συστήματος και αποσιωπά τις ιστορικές ευθύνες των αστικών κομμάτων, της σοσιαλδημοκρατίας, στην ενίσχυση του φασιστικού ρεύματος. Είναι ένας «αντιφασισμός» με αταξικά χαρακτηριστικά, που στοχεύει να επιδράσει αποπροσανατολιστικά σε λαϊκές δυνάμεις και νέους ανθρώπους που κινητοποιήθηκαν στη φάση ολοκλήρωσης σε πρώτο βαθμό της δίκης της Χρυσής Αυγής.

Η ΑΣΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΑΙΡΝΕΙ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

39 Όλα τα προηγούμενα χρόνια η αστική τάξη πήρε πλήθος από μέτρα για τη σταθεροποίηση του αστικού πολιτικού συστήματος. Αυτό φυσικά δεν αναιρεί αλλά συνυπάρχει με τη συσσώρευση παραγόντων που μπορεί να οδηγήσουν το επόμενο διάστημα σε κλυδωνισμούς ή ακόμη και μεγαλύτερη πολιτική αστάθεια.

Αξιοποιώντας την πολύτιμη πείρα –θετική και αρνητική– που έχουμε συσσωρεύσει ως Κόμμα, κυρίως την τελευταία δεκαετία (2010 - 2020), οφείλουμε να προετοιμαζόμαστε ολόπλευρα, ιδιαίτερα για ενδεχόμενες γρήγορες και απρόβλεπτες εξελίξεις. Έχει αποδειχτεί ότι σε γρήγορα μεταβαλλόμενες εξελίξεις και η στάση των λαϊκών δυνάμεων μεταβάλλεται γρήγορα, σε θετική ή και αρνητική κατεύθυνση.

Αυτές οι εξελίξεις τροφοδοτούν τη συνεχή αναμόρφωση του αστικού πολιτικού συστήματος, με κύριο την προσπάθεια ενσωμάτωσης του όποιου ριζοσπαστισμού αναπτύσσεται, την ένταση της καταστολής και της ιδεολογικής χειραγώγησης, την προσπάθεια ακύρωσης της δυνατότητας του Κόμματος να παίξει τον πρωτοπόρο ρόλο του, να συσπειρώσει εργατικές - λαϊκές δυνάμεις σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση, με την ενδυνάμωση της κοινωνικής τους συμμαχίας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΥΤΑΡΧΙΣΜΟΥ

40 Τα τελευταία χρόνια ενισχύθηκε απ' όλες τις κυβερνήσεις το νομικό οπλοστάσιο για την ένταση της καταστολής των λαϊκών αγώνων. Χαρακτηριστικές εκδηλώσεις ήταν:

- Ο νόμος για τον περιορισμό των διαδηλώσεων.
- Οι διαδοχικοί νόμοι ΣΥΡΙΖΑ - ΝΔ για τον περιορισμό του απεργιακού δικαιώματος.
- Ο νόμος - «ιδιώνυμο» για την ποινικοποίηση των κινητοποιήσεων ενάντια στους πλειστηριασμούς.
- Οι νόμοι για τα προσωπικά δεδομένα κ.λπ.

Ήδη προετοιμάζονται και νέες ρυθμίσεις παρέμβασης στις μαζικές οργανώσεις για το χτύπημα της συνδικαλιστικής δράσης και των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, με ενίσχυση του «ψηφιακού» κρατικού κι εργοδοτικού ελέγχου.

Όλα αυτά προωθούνται σε συνδυασμό με τα –ευρωενωσιακής έμπνευσης– μέτρα κατά του λεγόμενου «ριζοσπαστισμού», που βάζουν στο στόχαστρο τη ριζοσπαστική αντικαπιταλιστική πάλη, τη δράση των Κομμουνιστικών Κομμάτων.

Η πάλη απέναντι στην κρατική καταστολή, την εργοδοτική τρομοκρατία και τον αυταρχισμό, απέναντι στην επίθεση στα λαϊκά συνδικαλιστικά δικαιώματα, στα δικαιώματα των προσφύγων και μεταναστών πρέπει να μπει στην προμετωπίδα της πάλης του εργατικού κινήματος και της κοινωνικής συμμαχίας, ξεκινώντας από τους χώρους δουλειάς. Σε αυτόν τον αγώνα μπορεί και πρέπει να συνεισφέρει κάθε εργαζόμενος, προοδευτικός άνθρωπος, επιστήμονας, καλλιτέχνης, νομικός κ.λπ.

Η υπεράσπιση των λαϊκών συνδικαλιστικών δικαιωμάτων θα στηρίζεται στην οργανωμένη απειθαρχία του ταξικού κινήματος με στόχο την ακύρωση στην πράξη των αντιδραστικών νόμων. Κυρίως, όμως, αυτός ο αγώνας θα ενισχύει τον συνολικό αντικαπιταλιστικό - αντιμονοπωλιακό προσανατολισμό της πάλης, την ανάδειξη της ταξικής ουσίας της αστικής δημοκρατίας, κόντρα σε λογικές που αποσπούν την καταστολή από τον καπιταλιστικό εκμεταλλευτικό χαρακτήρα του αστικού κράτους, ενισχύοντας τα κάλπικα δίπολα (πρόοδος - συντήρηση) και διευκολύνοντας τις αυταπάτες μιας μελλοντικής σοσιαλδημοκρατικής κυβερνητικής διαχείρισης.

ΤΟ ΚΚΕ ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

41 Το ΚΚΕ όλα τα προηγούμενα χρόνια στάθηκε με συνέπεια στο πλευρό του λαού, σε κάθε μικρό και μεγάλο πρόβλημα. Σταθερά αποκαλύπτει τον αδιέξοδο και αντιλαϊκό χαρακτήρα όλων των εκδοχών της

αστικής κυβερνητικής διαχείρισης, συγκρούεται με τις αντιλαϊκές πολιτικές των αστικών κομμάτων και των κυβερνήσεών τους, του κράτους τους και των μηχανισμών του, μηδέ της Δημοτικής και Περιφερειακής Διοίκησης εξαιρουμένης.

Μαχητικά οι εκπρόσωποί του υπερασπίζονται τα συμφέροντα των εργατικών λαϊκών δυνάμεων και μέσα στο ελληνικό Κοινοβούλιο και στο Ευρωκοινοβούλιο και στα Δημοτικά και Περιφερειακά Συμβούλια, βρίσκονται καθημερινά στους δρόμους του αγώνα. Το ΚΚΕ αποκαλύπτει τον ψευδεπίγραφο χαρακτήρα της «εθνικής ομοψυχίας» που συγκαλύπτει τις ασυμφιλίωτες ταξικές αντιθέσεις που υπάρχουν μέσα στην κοινωνία. Έχει αταλάντευτο μέτωπο στον αστικό εθνικισμό και τον αστικό κοσμοπολιτισμό, στην κρατική βία και καταστολή, στην πολιτική περιορισμού των λαϊκών δημοκρατικών δικαιωμάτων κι ελευθεριών, στον φασισμό ως γνήσιο τέκνο του καπιταλισμού.

Ενόψει του 21ου Συνεδρίου του ΚΚΕ, η Κεντρική Επιτροπή του απευθύνει στον λαό, στους εργαζόμενους, μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους βιοπαλαιστές, στους νέους και τις νέες, τις γυναίκες των λαϊκών δυνάμεων, ένα πλατύ κάλεσμα αγωνιστικής συμπόρευσης με το ΚΚΕ, μέσα στους καθημερινούς αγώνες, στο εργατικό - λαϊκό κίνημα, σε όλες τις πολιτικές μάχες. Απευθύνεται σε όλους και όλες όσοι αναγνωρίζουν στο ΚΚΕ την αξιόπιστη και μαχητική δύναμη για τα συμφέροντά τους, ανεξάρτητα από το τι ψήφιζε ο καθένας και η καθεμιά μέχρι σήμερα. Απευθύνεται στα μέλη και στελέχη του Κόμματος και της ΚΝΕ να πρωτοστατήσουν σε αυτήν την προσπάθεια, να κάνουν πλατιά γνωστές τις θέσεις του ΚΚΕ, να γίνουν ακόμα πιο σταθερά τα βήματα στην πολύπλευρη και ολόπλευρη ισχυροποίηση του ΚΚΕ.

Το ΚΚΕ θα βρίσκεται στην πρώτη γραμμή, ώστε οι καθημερινοί αγώνες να οδηγούν στην ενίσχυση του ταξικά προσανατολισμένου εργατικού κινήματος, σε μαζική συμμετοχή στα εργατικά σωματεία, στους φορείς των αυτοαπασχολούμενων επαγγελματιών, των αγροτών, του ριζοσπαστικού γυναικείου κινήματος, των μαθητών, των φοιτητών. Να δυναμώνει η κοινή δράση, η κοινωνική συμμαχία σε αντικαπιταλιστική - αντιμονοπωλιακή κατεύθυνση, η σύγκρουση με τους ιμπεριαλιστικούς οργανισμούς, το ΝΑΤΟ, την ΕΕ, να ανοίγει ο δρόμος για την ανατροπή της καπιταλιστικής βαρβαρότητας.

Η προοπτική αυτή όχι μόνο δεν αποκόβει αλλά κάνει ακόμα πιο ισχυρή την πάλη για όλα τα εργατικά - λαϊκά προβλήματα, για να διαμορφωθούν προϋποθέσεις πραγματικής επίλυσής τους. Πολύ περισσότερο, που η άνοδος της παραγωγικότητας της εργασίας, η ανάπτυξη της τεχνολογίας και της επιστήμης μπορούν να εξασφαλίσουν τη ριζική βελτίωση της ζωής του λαού και την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

Όλες οι εξελίξεις αναδεικνύουν ακόμα περισσότερο ότι η οργάνωση της οικονομίας με κριτήριο το καπιταλιστικό κέρδος, η εξουσία στα χέρια μιας κοινωνικής μειοψηφίας, των εκπροσώπων των μονοπωλιακών ομίλων, γίνονται εμπόδια για την κοινωνική πρόοδο κι ευημερία. Αναδεικνύουν την αναγκαιότητα του σοσιαλισμού - κομμουνισμού, δηλαδή της εργατικής εξουσίας για τη θεμελίωση της κοινωνικής ιδιοκτησίας, του κεντρικού επιστημονικού σχεδιασμού της οικονομίας και όλων των υπηρεσιών, με κριτήριο μόνο τη διευρυνόμενη ικανοποίηση όλων των κοινωνικών αναγκών.

29 ΔΕΚΕΜΒΡΗ 2020
Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΚΕ

21
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ
ΚΟΜΜΑΤΟΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ